Масса а мехкашкаро пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан орган («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 37 (5127). ШОАТТА, 25 март, 1972 шу. Мах 2 кап. Газет арадувла 1923 шера дуьйна

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

«Жан продукци дІако а дукхагІа яккхарахи цуй дикал тоаярахи» боль сацам тІаийцаб КПСС Центральни Комитетои СССР Министрий Советои.

Сацам тІа белгалдоаккх, укх тІеххьарча шерашка жан продукци дикагІа яккхара хьакъехьа колхозийн совхозийн материальни безам лаьхбеш ихьадоза гІулакхаш дацдале а, хьайбай боахама аз дакъа ледара дегІанхь хилар.

Жан продукцеа реализаци ярах йоккхий доходаш нийо Казахски ССР, Средни Азе республикай, Украински ССР къилбехьарча районий, Къилбаседа Кавказа, Поволжья, Малхбузени Малхбоалени СибарегІа колхозашен, совхозашен, бакъда хилаиза яргІоваца средствош дІаахийтац из дакъа дегІадоалаларга, аназа Іалашдац жа гІишлоша, ледара механизаци аьй уж хила Іалашдарам кхыча халача балдаштеи, кхоачамболча боарамца зап даьгІений продуктивность лакхъярен доадъар дукхагІа даккхарех балхаш. Из бахьан долаш из дакъа детІахар климатически хьалех чІоагІа тийша да, хаттам. во болаш даькача шерашка жан продукци яккхара тейаш лелу.

Жа ледадар сихаль дегІадоаладара халкъа боахама боккха лоархІам а беш, дІахо а продукци дукхагІа яккха а тха, устагІаш дулх, каракуль, жан кхийола продукци дикагІа хилийта а лерхІаш, КПСС Центральни Комитетои СССР Министрий Советои союзни республикай компартей ЦК-аши министрий Советаши декхарийла дьй 3 бетта йолча хана:

колхозашка, совхозашка, кхыча боахамашка жа дебадарен 1971—1975 шерашка паччахьалкхою тха, каракуль, жан кхийола продукци эцара хьакъехьара пха шера планагІа отталь заданеш хкоачашъергІолаш пар продуктивность лакхъярен хьакъехьара;

даьгІенаш овлангарен тІагІоллен тоара пакъаца даьгІений продуктивность лакхьяра, даьгІений оборот шкъе йоалара, къаьст-къаьстача питІарашка чудерзадеш жа доажадара. баьшаш дІаера, даьгІешка хий диллара, хІаьта иштта даьгІенашка гІожачен концентрированни долчен доакъарий харара жара йолза страхови запасаш хьаьра къаьстта-теркам тІа а бехийташ, жа ледадеча колхозашкен совхозашкен чІоагІа йола доакъарий база хьакра хьакъехьара;

жан типови производственни помещенеш хьалъярен фермашкарча халача балдашта комплексни механизаци ярен, жа ледадеча болх беш болча колхозхой, совхозий болхлой, специалистий культурно-бытовой хьалаш тоадара хьакъехьара мероприятеш оттаа а чІоагІье а.

СССР юрта боахама Министерствами В. И. Ленина цІерагІча юртбоахама Іилмай Ерригсоюзни академиеи тІадиллад жа ледадеча бу селекционно-племенной болх овлангара тоабара гІулакхаш долга.

Элтараш дукхагІа даза лерхІаш 1972—1975 шерашка совхозашка жа ледаду комплексно-механизированни фермаши брак ъь каракульни лакха жа тоадалийта чулоаттаду площадкаши хьаьра хьакъехьара СССР юрта боахама Министерствам союзни республикай министрий Советийн предложенеш тІаийцай. Союзни республикашта 1972—1975 шерашка элтараш эцара хьакъехьа заданеш отталь.

СССР юрта гІишлошъеча Министерствана, СССР гІишлош еча министерствана, СССР промышленни гІишлош еча Министерствана, СССР эса-йоккхача индустре предприятеш еча Министерствана тІадиллад уж фермаш хьалъяра 1972—1975 шерашка балхаш хкоачашделга. Жа ледадара комплексно-механизированни фермаши жа чуоттадаь тоадалийта площадкаш хьалъяхара и отталый ши-кхь шерал тІех йоаниш.

Иштта союзни республикай министрий Советашта а тІадиллад СССР Госплайацеи СССР юрта боахама Министерствацеи цхьаьна колхозашка 1972—1975 шерашка жа ледаду комплексно-механизированни фермаш хьалъяра балхий боарамаш къоаставелга, уж гІишлош хьалъелга кхоачашдара хьиьда дола гІулакхаш оттадо, къаьстта аьлча, уж фермаш хьагъяра колхозашта юкъерча гІишлошъеча организацешка цхьака паччахьалкхен гІишлонгІо подряди организацеш юкъе а оаш. хІаьта иштта оборудованецен механизмашцен комплектовани яра порядок а оттаеш.

Жа ледадара тайп-тайпара способаш Іомде а мехка тайп-тайпарча климатически хьалашка жена ошача оборудованеи гІишлойн доагІаш хола тайпаш малагІаш да хьажа а лерхІаш. СССР юрта боахама Министерствацеи союзна республикай министрий Советаштеи тІадиллад долаш долча боахамий база тІа 1972—1976 шерашка жа ледаду экспериментальни совхозош йоккхилга.

СССР юрта боахама Министерствацеи союзий республикай министрий Советаштех тІадиллад укх сацам тІа лерхІаш йола экспериментальни совхозаш, жа ледаду комплексно-механизированни фермаш, жа тоадалийта площадкаш хьалъяра эша проектно-сметни документаци ший ханнахьа кийчъяр Іалашдеса. ЙоагІаш йолча республикашка укх шера хьалъяь хлаиза йолча гІишлонаш оттабача боарамаш, доазонашка къатІадоагІача шера ергІолча капитальни гІишлой титульни спискашта юкъейилха объекташ хьалъяра из йийха документаци кийчъярга хьежа льтта къоастаде мукъабеннаб союзни республикай министрий Советашта.

Яьссалешкара, ах яьссалешкара, доамашкара даьгІенаш йонаши товара эша цхьайолча союзни республикай министрий совезашта тІадиллад 1972 шера лаьа хІаьа шера хІара республикашка база хкоачайхилад эрий тІайсалача баьшай хІадув фу доакхартдолча цхьалолча боахамашта специализаци е. Яьссалешкара, ах яьссалешкара, доамашкара даьгІенаш [illegible] товара эшача эрий тІайсалача доакъяра, баьцевгІайн баьший фу эцара маькаш оттадеи СССР Министрий Совета маькаш лара Паччахьалкхен комитетацеи СССР заготовкай Министерствацеи барта а ала 3 бетта йолча хана эцара маькаш чІоагІдеи.

Оттониш даьгІенашка страхови запасаш хьаеи чудийлзача хана жа кхабара механизаци яра эша хьалаш Іалашдеи лерхІаш 1972—1975 шерашка концентрированни доакъараш, витаминиш баьца хьоар, минеральни добавкаш теха хола гранулированни гІома доакъараш дахара заданиш чІоагІъьаьй.

СССР гІишлон материалий промышленносте Министерствана тІадиллад Казахски ССР-е йолча гІишлошъяра индустре болх беш йолча предприятешка вІашагІехкаши вІашагІехкаши - вІашагІйоахаши йола желаш яра эша ейга конструкцеш панелаши хьаар вІашгІехьдоаккхилга. Цу желашта монтаж елга СССР юрта гІишлош еча Министерствана тІадиллад.

СССР юрта боахама Министерствои СССР тракторашн. юрта боахама машенаш ю Министерствои декхарийла я 1972 шера хьалхарча ах шера СССР Министрий Совета Іилман техникан хьакъехьарча Паччахьалкхен комитетана барта а болаш жа ледадара технологе, жа ледадеча йолча производственни процессашта, комплексни механизаци яра, къахьегамъ оацарло лакхъяра, жаІуй къахьегама хьалаш тоадара хьакъехьара Іилма изыскательни опытно-конструкторски балхаши шердергдола мероприятеш оттае а чакхъяьта а.

СССР тракторашн юртбоахама машенаш еча Министерствана тІадиллад хий хьатІадоьлача механизаци яра эша кхийола оборудоване конструкцеш оттаелгеи уж машенаш серийни араяхилгеи Іалашделга.

ЖаІуйн жа ледадеча кхыча болхлойн культурно-бытовой хьалаш тоадо лерхІаш, СССР юрта боахама Министерствацеи СССР хьун а хьунах хІамаш еча а промышленноста Министерствацеи тІадиллад жаІушта чубахара долча, дІовздеш хургдолча, дІа-юха кхухьаргдолча дахчан проект оттаяр Іалашделга а жаІушта иштта йола шІонош делга вІаштІехьлакххара хьакъехьара предложенеш хьачулуга а. Иштта оттонии, яьссалений, ах яьссалений даьгІенех пайда ийбеча жа ледадеча совхозаштен колхозаштен модицински промышленносте предприятешка дІа-юха кхухьа душевой установкаш кийчъеш СССР ейтача промышленносте предприятешка кийчъяьча палаткашца цхьаьна уж дІаккхачийтеи лерхІ.

Жа ледадеча болхлой материальни хьашташ лакхдара ххы тІа а цхьадола гІулакхаш де лерхІ сацам тІа. Яьссалений, ах яьссалений, доамашкарча даьгІенех, хІаьта «Іаьржа лаьттанаш» оьлача оттонии даьгІенех Кизлярски даьгІенехи пайда эцача совхозийн юрта боахама паччахьалкхен кхыча предприятийн жаІушта 1972 шера 1 январе дена шоаш къахьегачь боахаме балха стажагІа укх боарамашка надбавкаш ю:

	Пхьан боахаме хІадаши болх беранте. Шера доагІача алапе сумма тІара проценташ
3 шерагара 5 шерга кхаччалца	10
5 шерагара 10 шерга кхаччалца	15
10 шерагара 15 шерга кхаччалца	20
15 шерал тІех	25

Яьссалений, ах яьссалений, доамашкарча даьгІенех, хІаьта иштта «Іаьржа лаьттанаш» оьлача даьгІенехи Кизлярски даьгІенехи пайда ийбеча совхозийн юрта боахама паччахьалкхен кхыча предприятийн специальностагІа болх бара 3 шерал тІех стаж йолча жаІушта алапи а доагІаргдолаш тІехьа тІадоагІача хІара шера ххы тІа а балха 2 ди отпускаш яла оттадаьд, бакъда балха 6 денал тІехьяргІоенаш. Из деш ххы тІа а отпуск эша боккъо луча балха стаж жаІушта дІалоярІ 1969 шера январе дена.

1972 шера 1 январе дена цу балхий ххы а лакхагІйола разрядаш отта лерхІаш жа лоргашн каракульски элтараш доахаши доча балхашта тарификаци елта СССР юрта боахама Министерствана из чІоагІьелга СССР Министрий Совета къахьегамен алапен хьакъехьарча доший Паччахьалкхен комитетаи тІадиллад.

Лоамашкарча даьгІенашка жайн гаьоарийн кхоабача болх беча совдозийн юрта боахама паччахьалкхен кхыча предприятийн жаІушта 1964 шера СССР Министрий Совета сацам тІа отталь 7—15 шу дола бераш школашка-интернаташка е юкъерча доцара школашка йолча интернаташка диеза паччахьалкхено Іалашдарах йола № 36 льгота лу.

ХЬИЙКЪА ХЬАЖКІАШ КХЕЕРГЬЯ

ХьажкІаш ледаерий республикански совещание дакъа лаьцарашна Нохч-ГІалгІайчен беррагача хьажкІаш ледаерашка, механизаторашка, колхозхошка, совхозий болхлошка, юрта боахама кулгалхошкен специалисташкен дань кхайкарал

Дика новкъостий!

Юрташкара къахьегамхой интилигенца шоллагІча шера біаьстанна чакъабоахал дезача дена — ССР Союз хьаьь 50 шу дизара сийна шоьра социалистически аль лармача хьалашка чІоагІа хьашар айдехал а болаш.

Юрта боахама болхлоша хьалашка доккхий доккхарам оттадаьд КПСС XXIV съездо, ЦК ноябрьски (1971 шу) Пленумо. ХьалхагІа а сайна дарех кертердар долаш дус ялат яа мотта дукхагІа доаккхилга. 1972 шера республикан колхозаша, совхозаша, паччахьалкхен кхыча юртбоахама предприятеша довккхаш дола ларрига ялат 405 эзар тоам шил лесин да.

Кхы тІа йоакхо е оаш дукъа хІамаш тІакхоевчадаьд укх шера деннача шийлача Іано. ЧІоагІа оттача шелало толха а даьд дов а даьд гурахь дІадийнича ялател цхьалола дакъа, хІаьта уж біаьстан юхье ялата культураш дІаерзала юшмиттаоттадаиза а даргдаь. Вай кхетаду: 485 эзар тоам ялат дакъло аьнна тІаийцо декхараш кІанз оттача хьалашка кхочашде хала хурга, цхьабакъда, из декхар толлме кхочашдара дерриге вавй оазам тІадакхийта, ерригача резервах пайда оша беза вай.

Хьадда дош алга вайна, хьажкІаш ледаерашта тІа да.

Ялтийна лаьціа 22 эзар гектара тІа дІае лаьрхІад хьажкІаш. 1971 шерарчул цкъан кхалоен дукхагІа куд уж. Цхьабакъда, хьажкІаш дІаюа лаьттан дукхагІа чудоахьадар оьшол кхоачашдулургдолш вайна гІулакх. Хьунмаш лекйбака а республикано юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара фуальъаьлача хьажкІий 30 центнера, хІаьта хий дехача лаьттан хІара гектара тІара 40—50 центнерал кІезигагІа йоацаш шкйало а лаьргдаш вай.

Хьалхашка оттаьлл декхар гектара дукха шоочамдулургдолаш да. Аьтту боаш хиннача дІадаьнча шера вай хьалха лаьтта хьажкІаш ледаераш, масала, Шалха района Ленина цІерагІча колхозера Даньдьханов Ширвани, Грозненски района Ленина цІерагІча колхозера Коцубин Виктор, Наьсари района «Знаменский» совхозера Газдиев Бекхан кхыбера сайна беари 50 а кхы дукхагІа а центнер хьажкІай хІара гектара тІара.

Укх шера хьалхагІа да вай хьалхашка хьажкІаш чІоагІа хьунъяара. [illegible] хьажкІаш дІаьоргІаш лаьтта хйба аьндь, минеральни удобренеш дукхагІа иецдй. Вай декхар — хьажкІаш хІао йоллолаьльца йолча хана кІаьнка а хьажа даза техника шийча йий, дика тоаьлий, хьагучадаьнга кхоачашдаларан дІаалхь, хІара звено тІедкхьдыфа фуша, технически карточна ІалчЬсе саа. Ялаташ чуийла шакалена сат юкъера ца воаллийташ делае еза звенош.

Цхьа дош лу агромероприятей ерригп комплекс шийй ханнахьа тІеналонца кхоачашъе. Шийй [illegible] фу дІадале йоаллхаш йола культиваци йоаккхаргья хІам оасаро мел хьалдиньъяь а оасар малагІа тайпа да а хьоаман, цу гІулакхна шорра пайда эшаргба агрегаш, специаш, кхоараш санна йолча гербицидех.

Обработка еш кьа кІезигагІа хьегар дукха, массе метте кхар мо, квадратно-гнездовой хьисапе, дика кйбдальчен шаьрдаьчен лаьттаьна дивоаргьа хьажкІаш.

Вайна хох, шоаш догІаьна болаьчнча хьалгерза юкъагІа хьажкІаш фосфорин кхачаша чІоагІа тІера хулга, мулукхьа фуна цхьана лаьттах йоккйтаргье вай гранулированни суперфосфат хІара гектара тІа 0,8 центнер а кхачачийташ.

ХьажкІаш дІаюаргІолча хий дехкача кхаина лаьттах тІовдал чуйоллйташи шоазд кхаза вегетацешии хий дулаергда. хий дилачул тІехьагІа лаьтта цинца а оаккхаш. Эгтара хьалха дулан доле хий 7—8 лора лачул тІехьагІа дулаергда, шоалагІа — ка боашкача хана, кхоалагІа—хьаса беча хана, доалагІа — фийбузача хана.

ХьажкІашта шой ханнахьа малха бакхар — хьажкІаш тІайоалачен дегІайоагІачен хьалкарча шкъагІа оасарш толаме къоасам доаттабара хилаиза дергдоза хьал. Эгтара хьалха кІирг технела боахам бола макка хьажкІаш тІенала йоалилае кхоьпаь де хьаллагІа боакххаргба, шоалагІен кхоалагІен боакхар— гІа а аьнна 2—3, 4—5 лора ачул тІехьагІа, кІахо доккарой — оасар тІакхаларга хьежжа.

Чуцача хана хІара гектара тІа 40 эзарнаш кІезигагІа йоацаш хІаьта хий дехача лаьттаника 50—55 эзарнеа кІезигагІа йоацаш хьажкІа хи хулга Іалашдергда вай. Ший ханнахьа кхоачашъергья дайнйнача хІамаьта хулча лазарашцен зуламдергашцен къовсам доаттабара балхий комплекс.

Ялатош чуоацача хана биззан балха оасарле лаьта йоалаш техникал пайда эшаата вІаштІехьдоакхаргда вай.

Хьийкъа ялатиш кхедара оттамо мероприятеш кхоачашъеча хьажкІаш ледаерашта доакха новкъостаь аз лезаш ба агрономаш, инженераш, кхыбола специалисташ. Цу лешашта вайна цхьана хьалхарча муттІаре хІала а ялаташ хІаьта иштта хьажкІий силосиш масси чІоагІа хьунъяара ерригача средствоел практически пайда эша пайда новкъостле деш иза а беза уж.

Ялаташ хьунъяадар дукъа доаттабеча къоасмае материальни стимулеш пайда дикагІа эцар дукъа хІара звенос ше ледаеча хІара гектара тІара яьккхача продукте боахамаш учет ледаелга вІаштІехьдаккхалаза а къахьегамах наьпа боацаш мах теале шерра вачьъедоаладаза а дергдоаьш лоарІ оахь.

ХьажкІаш ледаерашта юкъе хІара дийна шорагІе кхийла КПСС обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советен ВЦСПС-ен карара кара теха ЦІе йайорах шилар дукъа ледае социалистически ахь. Из оттаьй хий дехача лаьттай, хІаьта иштта лоамашта шийча районашка 150—200 гектар долча лаьттан тІа айптийна лаьрхІае 200—250 гектар сидоса лаьрхІаш дІайолаче хІара гектара тІара 50 центнерал кІезигагІа йоацаш фуальтьа хьажкІаш 400 центнер силосиш массеш кулгаши къа из хьегаш е, хьеге а, кІезагІа шера из хьегаш чуйча хьажкІаш кхеечи дикагІйолча механизированни звенона яла. Воко районашка — ушаша долча хий из дехкача лаьттай хІара гектара тІара 35 центнерал кІезигагІа йоацаш фуальтьа хьажкІаш 180 центнерал кІезигагІа йоацаш силоси массеш хьаьккхачара.

Новкъостий! Доккхий социалистически декхараш тІаийцад вай, Уж доккхарш толаме кхоачашдарца белгалдоакххаргда вай вайна механа хилкъай баьхха-дича цІей — СССР хьаеь 50 шу дизар.

Яьле хьох оаха Къилбаседа-Хьирийн Черсей-Балкхарийн автономни республикай хьажкІаш ледаераш.

15 АПРЕЛЕ— ЕРРИГСОЮЗНИ СУББОТНИК

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАРГДА

Ерригсоюзни субботнике дакъалаца дІахІаттача лерхІараш дийцар укх денош хиннача заводской комитета заседане Ахриев ГІапура цІерагІча Назрановски «Электроинструмент» завода коллективо. Цу дийнахь болх беш хургья завода ерригача цехаш. Цар аракецаргья 10 эзар сомай мехаьа тай-тайпара электроинструменташ. Болх бергба гІон йолча службаша, инженерно-технически болхлоша, ерригача технически персонала.

Басар хьекка, кІир теха цІенъергья завода чура че, цуй ков, гонаш йоІаргья, керла кІир тохаргья, гонахьара лаьтта оахаргда. Цу тайпара балхаш дергда завода юкъе уллача болхлой посалке а.

А. МАЛЬСАГОВ,
Назрановски «Электроинструмент» завода директор.

МЕХКДАЬТТАХОЙ КИЙЧА БА

«Малгобекнефть» НГДУ хІара цехера, участкера, бригадера болхлой Ерригсоюзни ленински субботника кийча ба укх деношка.

15 апреле НГДУ районан инженерно-технологически служба кхо коллектив, хьалха еха лаьттача, дукхача мехкдаьттапромыслашта ремонт еш а мехкдаьтта оборудовани эксплуатаци еш а хургья. Царех цхьаберашна помещенешна кІир тохаргья, болх беш йолча спецмашината, оборудоване басар хьекхаргда, иза асфальт бигла наькъаш тоадергда, гонаш дІайогІаргья.

Беррига а субботнике болх беш хургва 3 эзар совгІа саг. Цу дийнахь шоаш даьккха ахча вІашагІча пятилетка фонде дІачудала лаьрхІад мехкдаьттахоша.

СССР 50 шу дизара хетадеш чакхдоаккхаргда субботник.

Ш. БУЗУРТАНОВ,
«Малгобекнефть» НГДУ группан [illegible].

Дизза дакъа лоацаргда

Москвачийн грозненски вагоноремонтни шиэргатан хьаь а лаьна 15 апреле коммунистически субботнике арабовла лаьрхІад «Грозэнерго» Центральни ремонтно-механически завода болхлоша.

Цу дийнахь яьшта, турбинашта капитальни ремонт еш хургья слесарий бригада. Кхыбола болхлой завод цІеньеш а кое цхьалза доаккхаш а хургба.

Заводе гургдолча хьалгха доаха «15 апреле коммунистически субботнике гІо» яха йоазон тІадола плакаташ. Толамашца белгалдаккха лорхІ ю да завода коллективо.

Х. СУРУДИАНЦ,
«Грозэнерго» оператор.

ПАРТЕ СИЙЛАХЬ-ДОККХАЧА ГІУЛАКХА МУТІАХЬА ХИЛАР

СССР ПРОФСОЮЗИЙ XV СЪЕЗД

Москве, съездий Кремлевски Дворце кхе, дийнахь болх бахь СССР профессиональни союзий XV съезда. Цо цІаькха а дог тешадеш хьахьекхар советски профессиональни союзаш Коммунистически парте сийлахь-доккхача гІулакха мутІахьа хилар. КПСС исторически решенешта, хьакхайкадора делегатоша, коммунизм хьалъяр дукъа хьинаре къахьегара мехкарча профсоюзий, беррига къахьегамхой догаш урувттадаьд.

24 марта Іуйрийнарча заседане секцешъйа балха итогий хьакъехьа хоам беш къамьал дир ВЦСПС секретара В. И. ПРОХОРОВА. Цо белгалдаьккхар, съезда делегаташа пхе секие дакъа лаьца хилар; профсоюзий производственно-массови, экономически балха; къахьегам лорабара, бытовой гІулакхаш дара, производства культура лакхъяра; паччахьалкхен социальни страховане, къахьегамхой унакІено лорара, шар салоІада вІаштІехьдаккхара; профсоюзий хлетамен культурно-массови балха; производствана доладеча къахьегамхоша доага лаьрра. Секшй заседанешта къамьалаш даьд 130 делегато.

Къамьалаш даьча новкъостала, аьлар В. И. Прохорова, белгалдаькхар социалистически общество дегІаккхулача профсоюзаша лаьцача дакъа хьакъехьара, профсоюзий съезде КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева даьча къамьалашен профсоюзий XV съездага КПСС ЦК-ас дейтача моаршал тІов хьахьехка принципиальни положенеш боакхача лоархІаме хилар. Цар дувшар, Леонид Ильич Брежнева къамьалаш КПСС XXIV съезд хиннача тІехьагІарча социалистически экономикаш хІаллара дуьен халкъашта юкъерча гІулакхийн хІоарга, белгала ленински хьисапе йиза анализ яь хиларах.

Секцешка чІоагІа уйла тІалийта дийнар профсоюзашта хьахьашна, парте оттадаь декхараш, ВЦСПС отчети доклада тІа оттадаь деши.

КПСС XXIV съезда [illegible] кхоачашъяр дуьъа доаттабеча къовсаме профсоюзаша Іоаччь опытах жог гІортала а еш, вахара тайп-тайпарча доакъашка профсоюзий гІуллакхаш эргадоалаш йоадара тІеераль хьаьда предложенеш тейнар делегатана.

Массана раьза а волаш съездо ВЦСПС-а могадар секцешна кийчъяьда предложенеех шоай практически балха тІа пайда щила.

Цу тІехь сацаш ВЦСПС-ан Центральни ревизионни комиссеи отчетки докладех лаьца йолаш прениеш.

ВЦСПС отчет юкъара итогеш лаьца дош кадаш къамьал дир А. Н. ШЕЛЕПИНА. Из юкъар, аьлар цо, лакхача политически корта болаш долча гІулакхийн боарама чаккдаьлар. вай мехка итогаш перспективаш принципиальнои хетамиен юкъарца белгалдаьлар. Чулоацам дика болаша уйла тІеоашн хар къамьалаш. ДІакорча пхе шера профсоюзаш бергболча балха практически программа маьхерча предложенешна дІакховчаш а йир, йаьхий а йир делегаташа.

Съезда цІерагІа, аьлар дІахо А. Н. Шелепина, мехка массе шкІантера пхи эзар совгІа къахьегама рапорт моаршал кхаьчад, практически предложенеш яьккай предприятей къахьегамхошкарен къаьст-къаьстача къахьегамхошкарен. Из — вай даьхен къахьегамхона съезда балха чІоагІа уйла тІайохийташ хилара дала къаьтта тешал.

Из доала хІама цхьана хьалийнеть, аьлар А. Н. Шелепина, вай съездага йиш хуйийт дІакорча гІулакхий дикка программа оттае.

Съездо массана раьза а волаш кхоабалбар отчетни юкъагІа Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совето бахь болх.

Массана раьза а волаш чІоагІйир иштта Центральни ревизионни комиссе отчет а.

ВЦСПС-ен Центральни ревизионни комиссен составе кандидаташ оттабе болабалар съезда делегаташ. Цул тІехьагІа голосовани хилар.

Голосовани чакхьаьлачул тІехьагІа съезда заседани хилар дІахо.

Делегаташа массана раьза а волаш тІаийцар Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совета отчетни докладах йоле резолюци.

Цул тІехьагІа тІаийцар СССР профсоюзий Устава юкъе, цхьацола хуйцамаш дара хьакъехьара сацам.

Счетни комиссе председатела В. И. Поливанова хьакхайкадир профсоюзий кулгалдеча органий состав хоржаш къайлагІа йича голосованех хьахикнараш.

Делкъел тІехьагІа 3 сахьт даьча съездий Кремлевски Дворце хьайийлар СССР-а профсоюзий XV съезда тІехьарча заседани. Делегаташен хьалхашен дІахьдаь тІоарвІе и тохаш тІайийцар президиуме гучабенна новкъостий Г. И. Воронов, Ф. Д. Кулаков, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев.

Делегаташа ладийІар профсоюзий XV съездо хержача ВЦСПС-а организационни пленума балха итогий хьакъехьа бича хоамага.

Заседане чІоагІа еаьеш советски профсоюзашта дІовлар Ленина орден.

Съездо чІоагІа догеш ейдеине а болаш тІаийцар Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитетага дІохийта моаршала письмо.

Зале чІоагІа тІоарам техаш Коммунистически парте — коммунизм хьалъеча советски халкъо толамаш доаххьта вІаштІехьдоьхачун а догаш урувттадечун а сийна. Беррагаш а хьалгІоетт. Делегаташа гІоадаьнча цІоІаеч ветт: «Ленина партена — хоастамІ», «Ленински ЦК-ена — хоастамІ», иэз болаш дея «Ура!».

СССР-а профсоюзий XV съезд дІакъоалар хьахкхайкаду. Делегаташа хьоышаш чІоагІа догаш гІоадаьнна а болаш партийни гимн «Интернационал» лоал.

(ТАСС).

ВЦСПС пленум

СССР профсоюзий XV съезда хержача Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совета пленум хилар 24 марта.

Пленумо ВЦСПС председателадала хержар А. Н. Шелепин; ВЦСПС секретарадала хержаб А. П. Биряхова, В. Ф. Богатинов, И. М. Владыченко, Л. А. Земляникова, П. Т. Пименов, В. И. Прохоров, Н. Н. Романов, С. А. Шалаев.

Президиума членаш — В. Г. Архипов, В. А. Благ, А. Т. Боларов, М. Г. Долженкова, Н. В. Дрогунов, К. А. Егизбаев, М. А. Зандов, С. Н. Запченко, М. И. Ивакова, И. И. Костюков, А. П. Михалев, Т. И. Мосашвили, М. Ф. Мукаьев, Б. Н. Пастухов, Л. В. Петров, В. И. Поливанов, И. Н. Полозов, А. М. Похмельнова, В. П. Проворов, В. А. Сологуб, А. М. Субботин, А. П. Ушаков, А. Г. Шалаурова, М. Ф. Шкуратов.

(ТАСС).

АЛХХА КЕРДАДАРАШ.

БРАТСК. Хлорин завод хьалъе йолаенна хьунпромышленни комплексе. Кердача предприятие хІара шера хьекргья пеллюлоза хІайора хилаиза яргІоацача хлоран каустически содан, хлора цитоксий, солянни серинистни кислотий, кхи ча химикатий итташ эзараш тоннаш. Братска заводел совгІа цу продукцех къаьстта дукха пайда эзаргба хьалъергІолча Усть-Илимски хьунпромышленни комплексо.

МИНСК. ЛистагІа болат хьадара плазмотронни установка хьаьйоалаьй Белорусски автомобильни заводе. Цун новкъостална цхьан болхлою (хьалхагІа хиначе низкеча меттел) сменагІа тел БелАЗ-аш яха автомобилаш арахецара деннек бийсаннел йолча программица эшараш миссел йола кузовашта лаьрхІа заготовкаш.

БАКУ. Инии кхача хи тІа эстакадь хьалъе проект оттаьй «Гипроморнефть» яхачи бакински института болхлоша. Цу гІирео тІий хьийтаргаш, кхачан продукташцен техникаш хандаиза Іалашбе йиш хулийтаргья тоненски мехкдьттахой.

(ТАСС корр.).

СЪЕЗДО БОЛХ БЕЧА ДЕНОШКА

Тхона чІоагІа дика хет тхоай завода профсоюзни комитета председатель нов. Ковалев профсоюзий XV съездо дакъа лоацаш хилар. Из съезда делегатала хержаре хьахьекх тха завода этгара массовигІа йолча организаце балха сийна беррагача заводчаний балха а боккха мах бахь хилар.

ХІанз завода беррига къахьегамхой съезда материалаш еша ба, къаьстта теркам тІаухийт пар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева цига даьча къамьала. КПСС ЦК, ВЦСПС къахьегача сага чІоагІа йоахо еш хинарах ххы а хьинаретІа болх бе безам хулийт тха. Съезда сийна юхье яьнна къахьегаш а хІанз тха запасни оттахалий цеха коллектив. Цехоии профсоюзни организаце председателя заместителя Л. К. Гутиева кулгалдеча слесарий бригада съезд хулача деношка ерригача оборудованех бизза пайда а эцаш къахьега лаьрІа ю, хІаьта шоай дош кхоачаш а ду иза.

Токарашта юкъе белгалъьеа къахьегаш я нов. Шиянова, дей норма 160—180 процент кхоачашъе цо. Иштта оасале къахьегаш ба токараш горсовета депутат Петистова Надежда, «Знак почета» оидена кавалер Мигас Антонина, Еремкина Надежда, кхыбараш.

В. ДОРОШЕВ,
«Красный молот» завода слесарь.

СССР хьаяь 50 шу дизарга

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КУЛЬТУРЕН ИСКУССТВОН ТОЛАЯЛАР

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕ—СОВЕТСКИ ХАЛКЪИЙ БАРТТАЙНАЧА ДЕЗАЛЕ

СССР хьаяь 50 шу дизаре сийлен-доьлла де гергаекхочуш советски нах де а доагІаш доккхачу юкъахьеэ вай парте кулгаьце советски халкъо кхьебенача, экономике низ болаш айхларца а формаргІа кхьамон чулацамегІа социалистически йола культура цІенкхе цІа хиначе тайпара товаярца а белгалбаьхнача турпалчи сийлахьчи накъоста.

В. И. Ленина указанешца къолла а лелаеш, советски халкъо къаьй марксизма-ленинизма идеяш чулоацаш, халкъа вахара хьаштоши йоаргІа хьаьхьинаш йола верда социалистически культура.

Берригача махка гІолла накъыьнаьй культурни революци. Дунен историе довзаш хиннадац культура селлара чІоагІо айлар. ЦІенкхе а цу хиначе тайпара шеръенний искусства учреждениш, культурно-просветительни, шише учреждений сеть.

СССР культура ланзъяларен дегІаззарен юкъарча системе доккхий толамаш доьзад зІамгача халкъий культура дегІаехаро. ХІаьта ма таттара дика гуш де Нохч-ГІалгІайчен культура дегІаехара исторех.

Сийлаеъ-боккача Октябро еланчаре Іерадонаш вай нохчийн гІалгІайн халкъа кхеле. ЛергІоаццача ленински идеяй сердалоне сийрдабаьккхаб вай мохк. Советски Іаьдал латтена шерашка йовсаргІбоацча йоалаш локхъенний Нохч - ГІалгІайчен къахьегамкой экономикан культурон. Хувцаьннай халкъий вахара, быта, мировоззрено ерригІ уклад, тоаденнад материальни духовни низваш, Іилман техникан, литература, искусство, культура.

Коммунистически парте зылькъелара ленински политика лелаяр хаддакза терко ял бахьан долаш шерра дегІаенай вайцига профессиональни искусство. Тахан республике да кхоъ театр, «Вайнах» яха пачхалкхален илли хелхарен ансамбль, симфонически оркестр, пачхалкхален филармони, эстрадни коллективаш. Советски Іаьдал латтача шерашка дукха искусства говзанча кийчбаьб — вай махкарча дукхача моттигашка а деззоя декхь а бовлаш ба вай республикера артисташ, режиссераш, композитораш, художникаш.

Къахьегамхоашта кхетам белара гІулакха боккхача лоархІаме я искусства учрежденеш. Царна гІулакхаш къахьегамхоашта марксистско-ленински идеалого, интернационални доттагІале, советски патриотизма, къахьегамца коммунистически гІулакхаш хургдолче уйланце кхетам балара тІадерзадаь Іда. Уж тамаш а царна шоай дикагІа йола спектаклеш, концертни программаш, художественни картинаш, выставкаш, фестивальш, декадаш, «Денош», кхыйола культурно - массови мероприятеш хетаьь болча республикан искусствен культурен деятелий творчество хьгуреш.

Укх тІехьарча хана зрителаша, общественность, прессо лакхе мах беш тІаийцай вай коллективай дукха спектаклаш концертни программаш. Цу тайпарча спектаклех я: Нурадилова цІерагІча Нохч-ГІалгІай Пачхалкхалкхен драматически театро С. Бадуева «ПетІамат», Р. Гамзатова «Лоаман кхолсар», А. Хамидова «БоиІаьлах», М. Гашоевн М. Солцаевн «Къовсам», А. Хамидова «Лаьрг-Боацереш», М. Солцаева «Баьшто», И. Базоркина «Безама накъяш», М. Солцаева «Асланбек Шерипов» кхораш а кхайраш а, Лермонтова цІерагІча республикански эрсий драматически театро уттаю В. Кочетова «Боккхий ЭршоегІара», А. Арбузова «Къона город», А. Софронова «Новная дера», Н. Музаева «Сагах таша», А. Штейна «ДогІашта мотьа», А. Афиногенова «Москва, Кремль», Ю. Германа «Іе кхаччандал гІулакх», В. Розова «Саг йоагІа дил», А. Мальсагова «Со цхьаь турпаца», кхьараш.

Укх тІехьарча итт шера 10-нета кхачнача йола вай театрий спектаклеш Ерригсоюзни Ерригроссийски хьажораша къахьегий Оргкомитетий цхьаьлагІчен шоллагІчен степена дипломаш елараца белгалбаьккхай, хІаьта А. Хамидова «Бож-Іаьла» яхача спектакле РСФСР Пачхалкхален премии енай.

«Вайнах» яхача Пачхалкхален ансамбла В. И. Ленин ваь 100 шу дизаре хетаьь программа бахьан долаш Ерригсоюзни конкурса Лауреата цІи еннай.

ЧІоагІа дегІаенай музыкальни творчество. Тайп-тайпарча формашка кІезига музыкальни произведенеш хьаьлла цу юкъа. Масала, композитора Бексултанов Іумара язъяеллай «Хьамхара мохк» яха сюита, «Гомар», «Лоаман дукар» яха симфонически поэмаш, струнни оркестра лаьрхІа сюита, кхьараш.

ЧІоагІа дика нийсхІай Бирюкова «Вайнахски симфония», Фильмон Оскара «Тоале са республика», тоалли яха кантата, К. Куликова «Турпала поэма», Б. Шнапера «Шерипов Асланбекан йола легенда» яха симфонически поэма, Шахбулатова фортепианона лаьдкІе соната, кхыйраш.

Къилбаседа Кавказа автономни республикий «Литературан искусствен денош» делаш шоай лаьттина профессиональни говзал хьаькхар вай артисташа, композитораша, режиссераша, балетмейстераша, художникаша. РСФСР городашка — Москве, Ленинграде, Петрозаводске, зрителе чІоагІа могадеш тІаийца уж денош доттагІала доккха цІей а хинна дІаяттар.

СССР карта тІера лаха лаьа де вай бакха дикача хаьларзочу РСФСР халкъа артиста Эсамбаев Махьмуда выступлени яьзе йола город. Цо еш йола выступленеш, миччахьа цо уж йой а, масса метте чІоагІа могаеш я. Цун говзалла тамаш еш тІоараш даьттад Латински Америка, Польша, Германски Демократически Республика, Чехословакия, кхьча мехкий городашка бахача наха. Укх тІехьарча итт шера «Вайнах» яхача Пачхалкхален ансамбло ший говзал дІагойтай РСФСР, Украина, Белоруссе, Казахстане, Киргизе, Литве, Латве, Эстоне, Туркмене городашка. Цун гастролаш чІоагІа хестееш чакхъелиний Дальни Востокен Томски, «Северное сияние» яхача фестивале. «Вайнах» яхача ансамбле ший гастролеш боккхача толамца чакхъелай Чехословакий Социалистически Республике. Цига цо дІахьенхар зІамигача халкъа искусство — Советски Іаьдал латтача шерашка хьаьлла хІама. Цун выступленеш дика чакхъелар Москве хиннача «Эрсий Іаь» яхача фестивале а.

Боккхача толамца чакхъяла кІира шера республика довзенел ерильа вай театраш эстрадни бригадашен еш йола выступленеш. Нурадилов Ханпаший цІерагІча Нохч-ГІалгІай театра коллективо замеча йалурьгьш театра хьадевь 40 шу дизаре хетаьь 1971 шера Москве хиннача гастролеш. А, уж гастролаш яцар, из пр вай артисташа, режиссераша дика дерзо дерг къоестадо неши кехна московски зрителе хьаьвашана хина творчески отчет, хІаьта из чІоагІа могаеш тІа а ийцар.

ХІара шера лакхара художественни организацешкахь боарама чакхъел республикански эрсий драматически театр гастролеш РСФСР, Украина, Азербайджана городашка.

Вай республике санна, кхитта дукх довзонел арахьа а бернитта дукха дийна де республикански театр. Боккхача толамца чакхьевай РСФСР заслуженни артисташа Татьянченко Нинас, Абдаширова Марема, Нохч-ГІалгІай халкъа артистана Сардалова Зинайа, Дишаев Іумаре, Дагара Индиа данна а лоацаш йолча бригадаш ю выступленеш.

Гастролаша вай творчески коллективаш выступленеш толама еш хилара тешал ду Лакхьарча Советаша, партийни, советски, кхыча общественни органаша тийнача Іалаьмате дукхача дипломаша, сувенираша, газеташ тІа язъяьча рецензиша.

БархІлагІча пятилетка шерашка (1966—1970 шш.) республика театраши концертни организацеши 160 эзарнега дІакхоачаш спектаклаши концерташи оттадаьд, 4,5 миллион сагъ гойтад уж.

Белгалдоалаш да республикерча художникий говзал лакелуш яьнаш дегІаухкам хилар. Дикасет, укх тІехьарча шерашка къахуд художникаш — махкара художественни вузаши училищаши юкъ, доккхагІча ноаталца цхьана Башка-дина художественни промышленаш хьекхелаш йола вай художникий мугІарашта юкъабьилла. Республикерча художникий творчество гойташ дукха выставкаш уттаьвай. Вай художникаша а дакъа лаьцад зонални, Ерригсоюзни, Ерригроссийски выставкаша. Республикера художникаша йоккха творчески знамени дІаелар хьаьза оттаьбъ цар 120 совгІа болх а болаш 1971 шера Москве хиннача РСФСР 16 автономни республика выставке.

Коммунистически парти Советски пачхалкхенен чакхдоахача культурно - просветительни гІулакхашта лоархІаме дакъа лоац библиотекаша, клубаша, культура цІенош, музеяша. Тахан къахьегамхошта гІулакх деш алкха массеи 397 библиотека я, 5 миллион къинкай фонд а йолаш. Цу библиотекай 500 совгІа передвижка я. Массеи библиотекаша деша дІатела книжкаш 5 миллионо 100 эзари да, хІаьта книжкаш деша нах 283 эзар саг ва. Республике бакх бен да 379 культура цІа, произведени изобразительни искусствен музеяш.

Советски Іаьдал [illegible] 50 шу [illegible] В. И. Ленин [illegible] 100 шу дизари деззача [illegible] балкх [illegible] дика толамца [illegible] хьаьжа [illegible] йолча СССР, РСФСР Оргкомитеташа [illegible] премеш [illegible] культурно-просветительни учреждени [illegible] 1000 совгІа боьллочоа, хІаьта 64 библиотекана, культура цІеношта, клубашта «тІеэдина болх бу» яха цІераш тийнай.

Дукхача мехка лаьтта [illegible] бу вайцига театральни, музыкальни, хореографически искусстваш. Масса тайпарча жанрашка тоалуш дегІаухкам я художественни самодеятельность. Цун хьтув бок республике хаддакза кулла халкъа талантий хьакараша. Нагаьхь санна 1959 шера хиннача художественни самодеятельноста республикански хьаькара [illegible] лоацаш 6400 саг хиннаваь, XII хьаькаре дакъа лаьцар 30 эзар саг вар. Самодеятельностера дукха лоацараш дукхагІа хиларца дегІаена цо Іеш, цун исполнительски йоазал лакху, йІаьхагІа хул репертуар. Самодеятельни искусство дегІадаьккхар гІулакхо дукха толамаш даькъа хилар белгал а доалаш, Урус-Мартана, Нажай-Юрта, Надтеречни, Шелаш художественни самодеятельни коллективашта, химикий культура ЦІанна, къахьегамхоашта Ерригсоюзни Ерригроссийски художественни самодеятельноста хьакарий Лауреатий цІераш елар.

Къахьегамхоашта художественни гІулакх дарах кхетам баларан бокхха болх беш бе 340 кинотеатри киноустановки я республике. БархІлагІча пятилетка шерашка 97 эзар совгІа киносеанс гойтад, 6 миллион совгІа зрителе гІулакх дьхд киноустановкаша. Цу юкъа тайп-тайпара темаш йолаш итташ тематически кинофестиваль вай кинофикаце боллоша.

Цу юкъа республике хьал а хьэксплуатаце дІаенай 70 совгІа клубни библиотечни здании. ИйслагІча пятилетка дІахо дегІаьйлае лаьрхІад культуран искусствен учреждений сеть. 107 дукхагІа хургъа культпросветучреждениеш, кхьы тІа а хьагІоргъа 12 музыкальни художественни школа, хьелла керд музыкально-драматически театр, къонача зрителе театр, художественни хореографически училищаш.

Культура дегІаухьача дахари толамий бе боагІача тайпара мел а беш, вай кхетаду, хІаманун тІехьагІа де довзаш дукха хІамаш хилар.

Партеца, халкъаца тІа боалалар, вахари къахьегами белбар, искусства кердача произведенешце мохк гІадбигар — цунах лат драматурга, артиста, художникаш, композитора — ерригача творческий интеллигенце сийлакх декхар. Цунна хетаьь хила езе вай ерригаш уйлаш дегІай йоссахаш.

В. ТАТАЕВ,
Нохч-ГІалгІай АССР культура министр.

ДАЬХЕН ДЕЗАГІДОЛА СОВГІАТ ЛЕЛАДЕР

Къона гІишлошхо [illegible] халкхебара [illegible] йоакхо ю бригада [illegible] шера Амос Аге[illegible]. Дийна ха [illegible] ГІоазнена [illegible] техникски училище йасте а кхьакха цун бригаде балха шера масесхх къона специалист. Дукхача шерашка бригаде болх беш штукатурий ярш санна балха вайрдаш яр яр. Цхьабакъда, балхах дика кхетанар уж. Цундаши кхаст-кхаста царца балхах лехьа хьехамаш, ший опыт дІалуш [illegible] уж. Цхьан дуйнахь шайрна санагІана штукатурка [illegible] хана болх хьар [illegible]. Из кхоабоалар дІадаккха [illegible] повкъостал дир цунна бригадира. ДІахо йолачу хана [illegible] санна гІалат [illegible]. Къонача специалисташта юкъе кийсакора балха тІа тІехьабуклаш хьаухараш, е балха юстава а бовлаш корта бохабу малараш мехала бола нах. ДІахо йоалча хана уж санна долл гІулакхаш лоергдоацилга дІахайтар бригадира, кхитта бригада хьыча чІоагІаша шоай собране.

Дилла ше ухката бесса бригадера цхьаккха гІишлошъер балха хьакхачалехьа Грозне Первомайски улицагІа шоаш штукатурни балхаш ду дІа холча хьа а кхаьча ший бе доллача блокнота тІа йоазош деш воаллар Нохч-ГІалгІай гІишлошъерча управлена СМУ-4 коммунистически къахьегама сийлен цІи лелача штукатурий бригада бригадир Серов Амос Агафонович. Цу дийнахь бригада де деза балхаш, тІаа хьа материалаш яр ко дІалаьхеш хинараш. Бригадера штукатураш балха хьа ма кхаьчангехьа ит дийнахь дадала деза балхаш дІадоахайтар по массаньна а. Бригадера штукатураш кхйъ зовкхна бийкъа а бийкъа шо-шоай участкашка дІахьожабир. Балха тІа йоккхагІа опыт йола штукатураш юкъе бола зонко хьожайно корийн наІарийн санагІашта штукатурка еча. Цхьан минута а болх соцаргбоацаш, механизированни тайпара хьалбала болабир участкашка маркхал. ХІара декха во иштта болх дІабоалабеш хилар бахьан долаш юкъа хьоазам хилий бригада балха тІа, массева а ритмично дІабода цун болх.

ГІишлошъерча по къахьега 22 шу совгІа ха я. Цу шерашка йоккха балха опыт Іоаьй по, кулдухьа цун вІаштІехьдоал из кулгалдача бригада болх кхетаьша вІаштІехьбинкха.

— Город Грозне гІишлош хьалъерча цхьаккха участок из тха бригада штукатурраша дакъа ца лоацаш, — ала Амос Агафоновича.

Укх тІехьарча 10—15 шера Старопромысловски районе хьалдаьча бІаьш долча цІеношка штукатурни балхаш деш хиннай бригада. Штукатурни балхаш массаза а лакха оцсарле йолаш брак йоацаш по деш хилараг хьежаш бригада Грознера лоархІаме гІишлош хьалъеча. Масала, цо хьинаре къахьегай Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совета, Чехова цІерагІча библиотека, КПСС Нохч - ГІалгІай обкома политпросвещения, «Гипрогрознефть» институт здание хьалъеча. Лоацца аьлча, Іалаьмате дукха да цу бригада хьинаре дакъа а лоацаш Грозне хьалдаь цІенош.

Нохч - ГІалгІай гІишлошъерча управление бригадашта юкъе хьалхарчарна хозрасчетагІа болх бе йолалар коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаш штукатурий бригада. Цо чІоагІа кхьостал дикъ къахьегама оасарле лакхъяра, цунца цхьана бригадера штукатурий материальни белам лакхбаяь. Цар аккордно-премиальни системагІа алани, хІаьта декхараш тІехьлоачашдерча болхлошта преми лу. Цу гІулакхаша а хьинар айду бригада. Къахьегама оасарле лакхъя. ХІара сменагІа норма 130—140 процент кхоачашьо бригада. ХІана шоллагІча квартала чотах къахьегаш я из. Иштта по толамаш дахара керттера бахьан ха бригадена керте латтача Серов Амос Агафоновича шай коллектива бах кхетамца вІаштІехьбенкхар.

ХозрасчетагІа бригада болх бе йолаелча дела цхьаккха моттиг кийслал гІишлой материалаш дІакхаа хийса лде, е мечхаза бокъалйа латтаж. ДикагІа дайда хургболча тайпара дІа-юха иийсбу гІишлошъераш. Балха за леха йоаш. Нагахь цхьа участкера болх йистебоале, вокх участке хьожабу шигара штукатураш.

Ший бригадерча дукха массава а хьохкхам тел бригадира. ХІалагІйолча участке кхера болх бе дІаоттар. Цхьан дийнахь болх чакхбовлаш латтача хана маркхалах етте ши машен кол цун бригаде, Кхоанарга бахьча на пайдане болаш боваргхирр кхетадо Амос Агафоновична. Из производствана дохке а хулаш гІулакх лар. Цхьабакъда, из маркхал чакхбенна кханргдаш кхоеш хилар бригаде. ХІаьта а шийцарча хьаболча болхлошца цу маркхалах штукатурка е кхе оттар ма. Массеха минут кхеча хІаьта массеха болх дІа цо болабина. Санна бригаде шоа вола болхло ша-шоай участкан штукатурка ол ваь. Болх йистебала ах сахьат мара ма дисаче хаьа хьабена маркхал штукатурка я чакхбаькхаро шар. Иштта кулгаьхо, дика ковкъост, организатор из хилари массеха лоархІами сийлахь ва из.

Атта даькхаьхаш по ший сий. ВІаьхен сийдоляшин ба по хьабена къахьегама кхиь. 1949 шера деха 1963 шера кІаччана штукатур волаш болх бир ю. Цу хана дала а тІехьахсаш яр из юкъе вола бригада. Ер болх дика аІеш-тІехьбаьккха доваргдолаш волга хайнача гІишлошъерча управление кулгалхоша цу бригадене кулгалде хьожаяр из. Массех бута балалехьа штукатурий, бригада болх дикка тоабелаб. Социалистически хьэ хьалхе латтача бригадашта юкъайехар из. Хьалхара моттиг дІа ма хьаш дукххача шерашка бригада хьинар къахьегарий управленерча бригадашта юкъе яттаса хьададгардараша 1961 шера коммунистически къахьегама сийлен цІи елар цу бригадина.

Дикка къахьегарел совгІа общественни балха тІа а хьинар дакъа лоац Амос Агафоновича. ВІашитта шоаза хержав из Ленински райсовета депутатала, СМУ-4 дикагІвола агитатор лоархІам ва из. Цуй совгІа цІенни хьаза кхоачашду по № 4 йолча гІишлой - монтажни управленерча профсоюзи постройкомни комитета члена декхараш.

Иштта къахьегаш по дешача толамий лакха мах баьб партин правительствоаси. 1961 шера цунна елар В. И. Ленина орден, 1970 шера елар «За доблестный труд» яха Ленински юбилейни медаль. Из ва РСФСР социалистически хьэ отличник. Республикански сийлен Доска тІа дукхазза хьалтоха дельлад цун портрет, иштта цІаккха а тІера Іо [illegible] долкхаш доали цун портрет управлене сийлен Доска тІа э. Цига из балха веча деха тхьаь иттел сийлаж газетта енай Амос Агафоновича, хІаьта къахьегама книжка тІа дІа а кадеш дукхазза баркал язад. Цу совгІаташа ший бехктокхам кхьы а соавоакхайш хьалу кхетаду по. Цу дукха къастта дика къахьег Амос Агафоновична пятилетка шоллагІча шера.

В. КОСТОЕВ.

СУРТА ТІА: штукатурий бригада бригадир А. Серов.
И. Илиева сурт.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ПАРТИЙНИ ГРУППЕХ КОГ ГІОРТОЛГА А ЕШ

Парте политика чакхъяхара боккхача лоархІаме я юхьанцара партийни организацеш, цудухьа КПСС XXIV съездо, партийни строительства лоархІамегІарча дешашка а хьежа, чІоагІа уйла тІахьхйтай уж дІахо чІоагІъяра.

Парте XXIV съезд хиннача тІехьагІа дІахьегІех чулоацам боккхагІа болаш хиннад юхьанцарча партийни организацей вахари гІулакхаш. Лакхдиннад коммунистий хьинар. шоай организацешнарча гІулакхашта хьалхара цар бехктокхам.

Коллектива кулгалду ядро лоархІалуш йолча юхьанцарча партийни организацешка шоай балха тІа ког гІортолга ю лохехьарча партийни звеньий шерача-секах — цеховой партийни организацехи партгруппех.

МалгІабика городской партийни организацена чуйоагІа 48 юхьанцара, 30 цеховой (юхьанцарча парторганизацей йолла болъа а йолаш йола) организацеш, 42 партийни группа.

ХІана хьы а доккхагІа, бехктокхамегІа деккараш да МалгІабика районий къахьегамхой. Юхьанцара, цеховой партийни организацеша партийни группашта деккарийна я коллективашка шерра организаторски болх боаржабе, производственни гІулакхаш дикагІа вІаштІехьдахара, планаш тІаийца деккараш хІара денна кхоачаш тІехкхоачаш дара СССР кхьаь 50 шу дизара сийла долаю социалистически хьа деІаккхьела.

Производства экономически эффективность лакхьеча партийни группаша мел дакъа лоацалургда дика ховргда «Грознефть» объединена чуйоагІача бурувтохара балхий МалгІабика управленега хьежача.

Ший балха тІа партийни бюрос ма гІортоала ю партийни группех. Партгруппаш вІашагІъехкай ерригача бурувдеттача бригадашка, цехашка, участкашка, уж ерригаш а 14 я, 133 коммунист юкъе а волаш. Балха ерригача керттера моттигаш партийни влияние кІал хургйолаш дІаоттадаьд коммунисташа шоай низаш. Цар керттера уйла тІайоаийт коллектив кхетара, болх кийса, дика вІаштІехьбаьхкара.

Дукха хІамаш да партгруппай де йиш йолаш, из дІахьокх партгруппорг ноа. М. Д. Дзейтова буровой начальник коммунист И. А. Галаева а волаш йолча 903-ча буровой гІулакхаша. Цига дика лакхъьай балха экономически эффективность. Цар къестаду социалистически ахь вІаштІехьбаккхар, рационализаторски болх тоабар, болхлой квалификаци лакхъяр, хьалха латта опыт дІайоаржаяр, къахьегама дисциплина чІоагІъяр, болхлой къахьегамех бахтех хьалаш тоадар, цар дика салоІкхара вІаштІехьдаьккхаб сиина дола дешаш.

Цу коллективо хаддакза кхоачашъю ший планаш тІаийца деккараш. Ерригача буровой план тІехкхоачашьъй, 3500 метр бурувтоха лаьна тІаийца деккар хахал 51 дн хьалха кхоачашдаьд, хІаьта иштта бурувтоха укх тІехьарча массеха шера эттара хьалха вІаштІехьдаьнад цар. Цо йоккха экономически эффект енай. Скважинаш йоахаш бурувсиха тохарех бригадена 4000 сом премии енай.

Цу тайпара, цу коллективо йиза кхоачашъю къахьегама оасарле лакхъяра, хьакъехьа парте XXIV съездо енна указани: болх бича хІара сага лоархІаш планагІа 10,58 метр тоха дезача 12,3 метр тохад бурув.

Партгруппаша ладувгІ кхье хьалха леттара а ша-ший социалистически декхараш хІарада кхоачашдара а хьакъехьа коммунисташа телача отчеташка.

Коллективаи кхетам балара МалгІабикерча бурувтохара балхий управлене чІоагІа уйла тІайохийт ЦИТС-ера партийни группа (партгруппорг — хьалха бурувхо, инженер ноа. Ф.Т. Губиев). Цу группана юкъебоагІараш керттерча дакъе инженерно-технически болхлой ба, дукхагІбараш къона специалисташ а болаш. Балха тІа цар гІалаташ деш бола моттигаш а шийбакъ цхьабакъда, партгрупоргто воа. Губиева чІоагІа терко ю цар, царца беседаш ю, цар даь гІалаташ малагІаш да дІахьокх, ший дІахьий практически опыт дІатех царна.

Цхьадола деша партийни группа собрание коллективно кхестаду. Масала, группе ладиигІад парте Уставо дІадехараш, тІахехка гІулакхаш кхоачашдара хьакъехьа коммунисташа ии. Дахкильгова, Скворцова, Ковалева, Абраменкос тайнача отчеташка. Группе авторитет дика лакхъеннай, партгрупп кхачоа массаза а тІехьа хул парте болца обязьоститй, хьинаре дакъа лоац цун собранешка.

Дукхача партийни группаша (№№ 906, 894, 13, 898, 911 йолча, кхыча буровойчар) дика дуки къахьегама дисциплине лаьнаш, уж партгруппа собранешка къестаду, коллективе дукха уттаду.

Цар къасттта йоаккхо коммунистий авангардни лоархІам лакхбара, молл агІа, мел лоадамболаш дале а, коммунистаккха дагна гІалат теркал ца деш цо дитара.

Масала, №№ 906, 879 йолча бурувдеттача бригадай партгруппаша шоай собранешка дийцад коммунистий ии. Н. П. Лынцева, Н. Х. Анастоева лертІардаьнкъа гІулакхаш, хІаьта М. Ф. Севастьянова дош дийцад партгруппе къахьегама дисциплина по тІахьарах, корта бохо балар мейна а волаш ца балха яхарах.

Партийни группа юхьанцарча организаце дакъа да, цудухьа цо дакъа йоай молагІа [illegible] йолча моттиге — участке, бригаде, цехе, партийни тІахьожам йоаттабела. Бакъдар аьлча, массанена а цхьа рецепт хила йиш йолаш бац из болх. Тайп - тайпарча организацеша партийни тІахьожам лоаттабара формаш ба-ба я. ЛоархІаме да, партийни группашта шоай участкашкарча гІулакхашта хьалхара бехктокхам дІаякха бицлуш ца хилар, кхоачамбоацараш ца кийсдаллийтарал дІахахерах сихха де дезар деш хилар.

Партийни группай болх толаме делала дукхача хьале партгрупоргах тайша да. Партгрупоргаш — гІулакхаш дукха долаш нах ба, производстверча болхи общественни декхараш кхоачашдара цхьане тарде дезаш хул уж.

Практика хьахьекх, производственни болхи партгруппай коммунисташа къахьегача коллективо членашта партийни влияни мел дукхагІча хана цхьана дика тарлуш хилар. Партгрупорг, цун [illegible] коммунистий [illegible] болх беш бале [illegible] къахьегамца воздействи ю коллективо членашта, уж шоашта тІехьа дІахаул. Уллте болх беш волча керда венача болхлочо нормаш кхоачаш ца еш хІача, къахьегама операци вІаштІехьйолаш ца хилча, группорго, коммунисташа хІатІа а бале кхьостал ду цунна, дІахьех, дІахьокх де дезар. Нагахьа санна болхло массеха минота балха тІехьаваьлча — бехк бовкха цунах. Цу доллача хІамаех хьакхуз партгруппа дена коллективана еш йола влияни. Иштта кхетанча вІаштІехьбаьккхаб шоай болх партгрупоргаша М. Д. Дзейтова, К. А. Уварова, кхычар.

Цхьабакъда, дукха моттигаш а лерттІа гІулакхаш доккхаш воачаш ше а цхьадола гІалаташ деш волчей партгрупорга коллективана кийса влияни сага Іалашде ца могаш. Масала, № 940 йолча буровой партгрупорг воа. Г. М. Штефан хІана а тоъа опыт йолаш вац, болх ясала бу, скважинаш яхара технологи толхаю, хІаьта из коллективана Іаткъ.

Партгруппай вахара боккхача лоархІаме я партийни собранеш. Укх тІехьарча хана тайп-тайпара да партийни собранешка дуъа деша, лакхбенаб цар организационни боарами кхетам бале бе бола лоархІаме. Партгруппай собранешка лоацца докладаш деламаш де баьккхаб партгруппашта мастераш иттех, мугІарий коммунисташ а, 1972 шера февраль 42 партгруппах 33 группе собранеш хиннай алххе мегІарерча коммунистей 24 саго къамал а деш.

Партгруппаша тоалеа бола белгалдахара гІулакх лоацел хилар дукхача хьале цар гІулакхашта партийни организацеша телача лостамах, цар дача кулгалах тийша да.

Укх тІехьарча шерашка партийни группай терко чІоагІагІа е кьийад партийни организацеш. Балха боллаше а партгрупоргашка дешийтара белгалбаха система вІаштІехьйоалаш латт. Хьаьнаргъа вай, масала, МалгІабикерча бурувтохара балхий управлене. Укхаза 14 партгруппа я, партбюрос (секретарь ноа. Ф. В. Шуклин) дика эргайоахаш товш царна кулгалдара методаш, болхлошта кхетам балара производственни гІулакхехи бола цар бехктокхам а организаторски балха бовраш а лакхбу. Хон-хана партгрупоргашна семинараш ю ханраш.

Тахан партгрупоргашка хьадехкараш Іалаьмате доккхий дІадаш да. Цхьа общеобразовательни, культурни боарам тІа-тІа лакхлуш ба, Іилма - технически революце замалаь производстве деттара чоалхара хиннай. Цу къашка дІадехарий боарам тІа хилара хаддакза Іомадала, шоай говзал эргайоахаш товеш, общеобразовательни боарам, культура, идейни кийчо лакхъеш хила деза — лоацца аьлча, парте XXIV съездо дІадехкараш доккхий хІамаш кхоачашдургйолаш хила деза.

Н. КРЕСТЬЯНИКОВ,
КПСС МалгІабика горкома организационно - партийни балха отдела заведующи.

ІАЬСАШКА ДИКА ХЬОЖ

Ихелаг1а шу да Картоева Тамарас МалгІабика районе «Киргушевски» совхоза пхьоазагІча ферме Іаьсий кхедаш болх бу. Цул хьалхагІа дийтта-пхи шера доладалла болх баьб по. Ферме хиннача собрание кхайкхадир Іаьсий воча хьалтІа да, аьнна. Хьажа эцарга уж лелада дІа? Эттара хьалха гІеттар Тамара. Цунга дІаелар тхьаь итт Іаса юкъе дола группа. Ше уж хьийнача дийнахь дехк лерттІа хьеж царга ца. Доча Іунаага хьежжа Іаьсий а деладелар тоадала, лакхлера дийнахь бусе тІаьхъета дух. 500—600 граммаша дІахоачадаьд хо хІана Тамарас. ЦІакхцІеца, мегаш да массадола Іаса. ХІаьта цо уж ягара хьалха хьавацача хана, цу тхьаь [illegible] дарас гІелла хор доаккхар, [illegible] дэр.

Цу юкъа цхьа Іасий кьаьстадац Тамара группацара.

ХІана Тамарега да 40 Іаскар. [illegible] чІагІа [illegible] хьалха ухх шера хьайбаш лелайерайта. Цхьабакъда, Іасилгашта-м [illegible] шийла, хІана хьачна, царга [illegible] хоашэ я Тамара. Болх дика барах, даьхача толамех Тамарена дукха совгІаташ тийнад. ХІаьта хІана дукха ха йоаццаш Сийлен грамота енай цунна.

СССР вІашагІъенна ах Іаь шу дизара вакхайодаш цхьаккха а Іаса къастийтаргдац яхаш къахьегаш я Тамара укх денош.

Дауд КАРТОЕВ.

Грозненски А. Шериповна цІерагІча мехкадаьтта чакхдоахача завода болхлошна дика лоархІам а КИП-а слесарь Саломатина Наталья Михайловна. Нагахь йолагІча установкера оборудованеш бохх ца беш санача сайа цу гІулакха кердагІ а дьле из тоал из. Иштта из хилараха дакъадад цун сий.

СУРТА ТІА: КИП-а слесарь Н. Саломатина хьежаш я № 40-3 йолча установка приборашка.
И. ИЛИЕВА сурт.

ХЬУВКЪАЕ КУРА ХЬАЖКIАШ!

НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН ХЬАЖКIАШ ЛЕЛАЕРИЙ СОВЕЩАНЕРА

Хьалхарчу кхаа бен денош тайнара укх шера 17 марте республикан хьажкlаш лелаерий совещани хилар Грозне. Цига «Республика колхозашкан совхозашкан хьажкlаш лелаеча догlадолчарна де довзарех» доклад бир республикан Министрий Советан председатела хьалхарча заместитела А. М. Слюсарева.

Цо аьлар:

— Доккхон чоалханон дикъарех Лахт нlеслагlча пятилетке вай республика юртбоахама кхаьлетамхоштв къалхашка. Нагахь санна дlахьача бархlлагlча пятилетке хlара шера юкъера лаьрхlача йиъ эзар тонн алат даккха доаш киннадале, укх пятилетке, 1975 шера доаккхаргдар 525 эзар тонн гlа а кхоачадеш, хlара шера юкъера лаьрхlача 482 эзар тонн алат даккха дезаш я республика колхозашц совхозашц. Хlара шера алат даккхар чукъ процент лакхде деза.

Вай республике хьажкlаш хьувкъаьра чотагlа алат дукхагlа даккха йиш йоаллие а, хlанзалла керттера теркам тlаьхийтаб гуракъ дlаьв культураш хьувкъаьрна из алсамдаккхара. Кхоачамхилал йоачаш хулачеи хий дехкачеи лаьтташ тlа алатал мошача доакъаран дlайийна хьажкlаш дика ег укъ.

Расчеташа хьахьохь, хьалхаьнттача боахамашка санна, республика колхозийн совхозийн шоаьтта кхоачамхилал алат, концентрированний шоьен доакъар lалашле йиш йолга.

Дукха да вай республике хlара шера алатал мошача доакъаран дlайийна хьажкlаш хьувкъаш боламаш, бригадаш, звенош. Шелковской района «Красный пахарь» колхозе дlадахача чlоагlа йоаъал лаьттача шера а хlара гектара тlара юкъера лаьрхlача 31 центнер фуалъьха хьажкlаш чуйнйар, Ачхой-Мартана района «Орджоникидзе» цlерагlча совхозо — тхьаь итт-итт центнер.

Шаьла района Ленина цlерагlча колхоза Панильханов Ширване кулгалдеча звенос 110 гектарах кlарапе тlара юкъера лаьрхlача 20,3 центнер фуалъьха хьажкlаш чуяра. Хlаьта Наьсарен района «Назрановский» совхоза звеньевойс Газдиев Беккана 150 гектараш кlарапе тlара 30,5 центнер чуйнйар. «Знаменский» совхозерча звеньевойс Костоев Якъуба 30 центнер фуалъьха хьажкlаш чуера хlара гектара тlара. Сунженски района соптучастка хий дехкача хlара гектара тlара фуалъьхача хьажкlий 74,8 центнери доакъарийна йийнарий 478 центнери чуера.

Дlахача шерашка вай республикерча дукхача механизированни звенош хlара гектара тlара 30—70 центнер фуалъьха хьажкlаш чуяцар. Уж толамаш даькачча дукхача звеньевойшта паччахькъалкхой совгlаташ чийнаьа. Цхьабакъда, укх тlеххьарча шерашка хьажкlаш кlаьв лаьттан вай республике хьаьа санна кlеэнтдаьд.

Укх тlеххьарча итт шера 40 процент кlеэнтденнаь хьажкlаш дlаво лаьтта. Цу даьккъе алата лаьрхlа хьажкlаш дlаворан кхоба гаргга. Бархlлагlча пятилетка алата лаьрхlа дlайийначча хьажкlий гектара тlара 17,1 центнер мара чуяцар. Йох хоцала ле дьенах алат дукхагlа дайккхаран кьайбай боахама доакъара баш чlоагlъяран.

Цхьаккха бахьан доаццаш хьажкlаш хlаьне лаьтташ кlеэнтдаьла алат закохаран соньло lалашдаран на культура керттера хиле езача лоамашта шерча районашка. Иштта, Ачхой-Мартана районе 1966 шера алата лаьрхlа кьажкlаш 2270 гектара тlа дlайийна хинналие, дlадахача шера 1500 гектара тlа мара ецар. Урус-Мартана районе дlадахача пятилетке алата лаьрхlа хьажкlаш хlаьно хинна лаьттан 30 процент кlеэнтдаьл, Наьсарен районе — 37. Шаьла районе — 39. Малгlабека районе — 26. Гудермесски районе — 38 процент.

Цу даннена хьахьохх хьажкlаш кlа мел йийнай, хlаьта алата лаьрхlа чуяцаран кхы а кlеэнтагlа на йий. Дукхача районашка алата лаьрхlа дlайийна хьажкlаш силоса чуяцаш моттигаш йийелу. Йокъал на хиннача 1970 шера а цхьайолча колхозашен совхозашен алата дlайийна хинна эзар центнер хьажкlаш силоса чуййнар, е дlайийнарех 29 процент.

Цу тайпара гlалаташ хlаьш дуйлийт цхьадолча боахамий кулгалхоша? Доакъара дlайийна хьажкlаш хlаьна тоъал силос йоалаьра? Шоллагlа шераш а йоалаш хlара шера 60—65 эзар гектара тlа хьажкlаш хlаьне республикана.

Гlулакх мичтаъ аьлча, цхьайолча колхозийн совхозийн кулгалхоша, специалисташа [illegible] дlайийна хьажкlашта дукха доал да дича метаргда аьнна. Цудухьа из культура кхоара агротехника бакъонаш йиза кхоачаш. Гlулакх во ху, хьаьал хьайка чуяц. Цудухьа хьажкlаш хьувкъаьл. Цхьабакъа хlана [illegible] бахка доахача кулгалхоша айса, чуваш пайдана йоаш хьажкlаш силоса чуййнай алое дlаьева. Дукхагlа йоаъ хьажкlаш [illegible] силоса чуйнлачлачо [illegible] хlаьа, хlара гектара тlара 15 центнер доакъара, [illegible]

[illegible]

Дlадахача шера республике хьажкlаш во хьувкъаьра lалаш хьалаш йезе ду дукхагlа йоача кулгалхоша специалисташа. Республике хlара гектара тlара юкъера лаьрхlача 8,4 центнер мара чуйнзар. Бакъдар аьлча, хlаьа шу хьажкlаш хьувкъаьрe оьтту боаналш дар. Йоаьла чlоагlа lатъар. Хlаьта а цхьан районе хьажкlаш дикагlа хlана хьийтъаь, вокхазахьа во хlана хийар? Масала, Шаьла районе хlара гектара тlара 21,1 центнер чуйнйа але Наьсарен районе цхьан гектара тlара 5—6 центнер мара чуезнар хьажкlаш.

Хlара шера колхозашкен совхозашкен техника дукхагlа хиларца дувнадеппна хьажкlаш лелаяра балхашта шерра механизаци е йиш я вай, бакъда, из гlулакх тесса леладу дуккхача моттигашка. Цудухьа дукхачча боахамий кхашка гумай, сурепка, ахa а кхыдола а оасар лукха хул. Хlаьта Ачхой-Мартана, Урус-Мартана, Шаьла, кхыйолча районашка хий дехкадаьл доал хьажкlаш квадратно-гнездовой хьнсапе дlаюьлга. Хьажкlашта урагlен цхоригlен оасар дац. Макха баккхараш урагlа культиваци ярахь тоъам бу.

Дlадахача шера 17 процент мара хьажкlаш дlаецаар республике квадратно-гнездовой хьнсапе, хlаьта дукхача участашка коадрета пийса а хилапар.

Хоаш ма хий культиватора кlаннга маьхаш тlохьа а тайса хьажкlий мутlарашта юкъе обработка ар мел лоархlане да. Цхьабакъда республика юрта боахама Министерства цу гlулакха тlахьежаш ца хоаттабар бахьан долаш 28 процент мара хьажкlашта обработка яиар цу тайпара.

Цхьадолча боахамаш хьуицьаш кхобарга дlадолар «кlенгда» гlерташ оасар дара мара макха бахкаш. Хlаьта дlайийначча культураш оасар дlадахахарах совгlа, масса хана лаьтта кlаьда хилийта а ма дезий.

Дlайийнача хьажкlашта механизированни обработка еча хана дукха гlалаташ цхьалолча даькъе дlадаха йиш яр хьажкlашта химически оасар дарца. Цхьабакъда цу методах хlанз а йиза пайда оаш боахамашка. Дlадахача шера хьажкlаш дlайийнача 12 эзар гектара тlа мара химикатанца оасар далзар вай республике. Ачхой-Мартана, Грозненски, Наьсарен районашка дlаьла а дипаар на.

Кьаьстта дукха деза хий дехкача лаьтташ тlа хьажкlаш кхоярах. Хий дехкача лаьтташ тlа а цхьадолча боахамаша во хьувкъаю хьажкlаш. Цуна тешал ду укх цифраца. Нагахь санна бархlлагlча пятилетке хий дехкача лаьттай хlара гектара тlара юкъера лаьрхlача 23,9 центнер чуйнна але дlадахача шера 12,9 центнер мара чуязар алата дlайийна хьажкlаш. Цийтта эзар гектар лаьтта да Надтеречни районе хий дехкаш. Хин система яра цхьайтта кьалнон сом дlадахийтад цига. Района совхозашка эзар гектара тlа мара алата хьажкlаш дlаецар соахка. Хlаьта хинчахьа хий ца диллар бахьан долаш хlара гектара тlара алата чуйнна хьажкlаш 7,4 центнер мара хилапзар.

Бейталакахьи доагlа, Надтеречни районе хий дехкача лаьттах лорттlа пайда ца эпар дукхача шерашка дена хьдоагlаш хорта. Района а «Грозвино» объединене а кулгалхой бехке ба цу гlулакха.

Малгlабекан района «Кавказ» колхоза хlьа шалинон совгlа ахча дlадахайтад хин система йилараш тlаьх итт да гlаш хьнсапе хий детта установкаш эцараш. Хlаьта цох баьнна пайда малагlа ба? Дlадахача шера хий деннача 216 гектарах хlарапе тlара 2,1 центнер хьажкlаш чуйнар боахамо. Цу гlулакха бехке вола колхоза председатель вор. Герасимпо цlенхашта бехктохаше оаш.

Шаьла, Урус-Мартана, Надтеречни районашка хий дехкача лаьттах биза пайда ца эцарах бехке а республика мелиораци хин боахамоа Министерство а. Цун кулгалхоша Тумсоевен Лоп- [illegible] Эттара хьалха мелиорацен хин боахамаш Министерство [illegible] Малгlабекен Надтеречни [illegible] «[illegible] бахьанаш» эхха декар.

Хьажкlаш хьувкъаш [illegible] материальни нормальни безам совбаккхар. Дукха ма йоаццаш юрта боахама Министерствас кийчьай механизаторашта дечча деррагlа балхашта материальни поощрени ара йола мероприятеш. Масала, фу дlацер, культиваци ар, макха бакхар, кхыдола балхаш дика дарах, хинагlа агротехнически хамашка чакхдахарах хьажкlаш хьувкъача механизаторашта цхьан беттан ах беттан доагlа алапи массая премии яза оттадаьх. Цхьабакъда, цхьадолча боахамий кулгалхошта хlана а хаам дац цу тайпара стимулаш йолга.

Хьажкlаш хьувкъаьра воча оагlорахьара lаткъача бахьанех цаl да — колхозашц совхозашц кlезига хьувкъам дуча, доха кондици йолча фуца lалашдаь. Уж дешаш къоастаде дезар республикански юрта боахама опытни станци я. Бакъда, цо из дилза кхоачамдаш.

Дукха лоткъамаш ух республикa хлебоприемни Управление адресагlа, хлебоприемни пунктанкара хьадахьа хьажкlай фу во калибровка яь, тlадаларга дилача лоха кондици йолаш да хаш. Хлебоприемни Управление кулгалхоша лоаццача хана дlадаха деза уж кхоачамбоацараш.

Доккха зе ду хьажкlаш хьувкъаьра садоахача хlамаша. Медведка, проволочник яхача садоахача хlамаша хьажкlаш чlоагlа иийлхьв Урус-Мартана, Шаьла, кхыча районашка. Дlайийна культураш лоравча республиканский станце йохлоша цу зе деча хlамаца цахаддаш кьовсам лоаттабе беза. Хlаьта из боах дика оlашlехьбаккхара мел эйар долаш а ба уж.

Лакхе дийна кхоачамбоацараш цlенцаь дlадахара оарцагlбоала беза республика юрта боахама Министерства, «Скотопром», «Грозвино», «Консервплодоовощ», республика «Сельхозтехника» объединеней, парте райкомий, райисполкомий, юрта боахама управлений, колхозий, совхозий кулгалхой. Республике хьалха хинна хьажкlай сий юхаметтаоттаде деза.

Дукха доа а доацаш шийла лаьттача lане гурахь йийнача культурашта доккха зе даьл, цу дукхьа вай республике алат даккхар лох ца даьлийтара кьаьстта лоархlане да алата лаьрхlа хьажкlаш кхеар.

Укх деношка республика Министрий Совето алата лаьрхlа хьажкlаш дукхагlа кхеара де дезараш дийца а дийца боагllаш боала соцам тlайнйиаб. Республике алата лаьрхlа 32 эзар гектара тlа хьажкlаш дlаворгъя аьнна сина юрта боахама Министерства, кхыча юрта боахама ведомствай предложенеш могаьй. Хий да дехкача хlара гектара тlара чуяца фуалъьха хьажкlаш 30 центнергем хlаьта хий дехкачара 40—50 центнерген дlакхоачае лорхl.

Вlаьстан балхаш дlадоладьла кlезига ха йисай. Уж дика чакхдахарга хьежна хургба хьажкlай, вlаьсти ювча кхыча культурай хьувкъам. Хlара колхозе, совхозе цlаькха хьажа беза юртa боахама техника миштa кийчъай, тоъам болаш лакха кондици йола фу дий, кхоачамхилал удобренеш lалашъьйий, хьажкlаш кхеара оттадаь технологически карташ пийса оттадьлий.

Ер шу дlадоалуш айярхlечуа дукхча дукхагlа балхаш де дезаргда укх вlаьсти. Цудухьа кьаьстта теркам тlабахийта беза кхашкара балхаш кхетамца вlашlехьдахара. Хlара агрегатага лаьха оасарле йолаш болх байта беза.

«Советски Социалистически Республикай Союз вlашагlъелла 50 шу дизара кийча ийх» боаз КПСС ЦК Сохам жоп а луш деригача советски халкъо миз кха ца беш къахьег нlеслагlча пятилетка шоллагlча шера планаши тlайийна социалистически декхарашта толамца кхоачаш [illegible]. Шоана, вай республикан хьажкlаш лелаерашка керлча пятилетка шоллагlча шера планаши социалистически декхарашта кхоачамдаьчча цlенамбара доагlа даькъа доакхолланаш.

• • •

Прогрессив эгера кьаьпа къахьал дар Шаьла района «Джаьлка» совхоза трактоно-кхаш лелаяра бригада бригадира Б. Сандова.

Укх шера 400 гектара тlа хьатан 270 гектара тlа силосаш лаьрхlа хьажкlаш дlаворгъя тха бригада, аьлар цо. Оаха доаш ду укх шера хlара гектара тlара юкъера лаьрхlача 60 центнер фуалъьхан 300 центнер силоса лаьрхlан хьажкlаш чуэца. Из декхар толамца кхоачашдара, дlадахача шера гуранх дена лард йоллаш ба бригада йолхлой. Ноябрь бутт тlаккачалехьа хьажкlаш дlае хьакъоастадаь деррига лаьтта аьба аьхар. Хlара гектара тlа юкъера лаьрхlача шишша центнер а кхоачийташ суперфосфат йиллар, хlаьта кхай картограммашка хьежжа хlара гектара тlа цхьанна центнер а кхоачийташ 300 гектара тlа калийни тух диллар. Цул тlехьагlа аьба аьхача лаьтта лущени йир.

СУРТА ТlА: республикан хьажкlаш лелаерий совещане дакъалоацаш хинна (аьрдехьара аьттехьа) Наьсарен района «Назрановский» совхоза звеньевой В. Майсигов, Шаьла района «Джаьлка» совхоза бригадир Б. Сандов, Сунженски района XIX партсъезда цlерагlча колхоза звеньевой Н. Зубов, Наьсарен района «Назрановский» совхоза звеньевой I. Мальсагов, «Знаменский» совхоза звеньевой Я. Костоев, «Назрановский» совхоза звеньевой Б. Газдиев, совхоз-техникума звеньевой П. Чаплыгин.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Хьажкlаш дlаера оттаьча агротехнически плаьнга хьежжа, хьажкlаш юви хlара гектара тlа 2,5 центнер а кхоачийташ лоркорика ергъя минеральни удобренешца. Хlана тlоадах дlакъоала кийчлуш да тхе. Из боах баь баьлча, хьатlалла йоаалургйолча йоарlаннта оасар дара, лаьтта кlаьддара шозза культиваци ергъя фу дlадийна дилъ пхиъ ди даьча, из лаьттана динагlа дlалаттийтара, маьлна йоаккхаргба. Хьажкlаша ши-кхо лорддаг хийнача, тlаьдаьнпача аlоргашта гонахьара лаьтта аlаьддаран оасар дарая фу дlадийнача мутlара пхорагlа цlаьхха а макха йоаккхаргба. Хlаьта хьажкlаш вогlа, ледарагlа тlаьшнача моттигашка кхы а минеральни удобренеш тоасаргьа. Макха баьвклачул тlехьагlа кхай тlа оасара баьцаш йисача моттигашка уж йоалра гербицидашца обработка яргъя.

Лакха хьувкъам кхебара деррига балхаш лоархlане да. Цудукха лаьттанцара тlоадал дlакъоалар, культиваци яр, макха бакхар, оасар дар, хьажкlашта искусственни опылени яр — деррига балхаш цхьаттарра теркам тlабехийташ до деза.

Хьажкlаш хьувкъаьра чlоагlа пайдане да искусственни опылени яр. Мишта бу оаха из болх? Пхийттазткъа метр юкъ йолаш гонраш тlа хайне ши сат дlанолаю хьажкlашта юккъе тlолла. Цар шиннe дlай-хьай озаль тllирг хьажкlий боккьанех хьеххало. Иштта искусственни опылени ю а хьажкlашта.

Во дац тха хьажкlай лакха хьувкъам кхебара хьалаш. Дика лаьтта, тоъам болаш техника, лакха кондици йола фу, тайп-тайпара удобренеш я. Цул совгlа лакха хьувкъам кхебара эшаш дар фуд — деррига балхаш агротехнически дикагlа йолча хамашка чакхдахар. Хlаьта из болхлоех тайша да. Цудухьа аз тlахьех республикан деррига хьажкlаш лелераш пятилетка укх шоллагlча шера хьажкlай лакха хьувкъам кхебара низ кхо на беш къахьега.

Наурски района Ленина цlерагlча колхоза хьажкlаш лелаеча звено звеньевойс С. Назаренко йоах: алат дукхагlа даккхара гектара лоархlане да хьажкlаш кхеар. Дlадахача шера 110 гектара тlа алаташ вlаь гектара тlа силосаш лаьрхlа хьажкlаш дlайийнаар тха звенос. Хlара гектара тlара оаха чуера 25 центнер фуалъьхан 288 центнер силоса лаьрхlан хьажкlаш. Цхьа центнер хьажкlаш кхеарга дlабаха нах планагlа 5 сом 64 кепиги дlадахийта деза, дlадахар 4 сом 70 кепиги мара хилапзар. Цхьабакъда силоса дlайийна хьажкlаш хlара гектара тlара 33 центнер планал совгlа чуййна хиннале, алата 600 центнер хьувкъаьра [illegible] кхоачашбар. Цуна тхо тхоаш даь бехке. Хьажкlаш тlаьвлча тlаьавлча дикагlа йолча агротехнически хамашка макха баккха, кхоачамбоацаш диллазар хий. [illegible] корика оаш тоъал болаш тассанар минеральни удобренеш. Иштта кхыдола гlалаташ далийтар. Уж укх шера кхы ца хийцадалийта хьожаргда тхо.

Укх шера хьажкlаш лелаю 10 звено вlашагlъеллай тха боахаме. Уж кийча я вlаьстан балхаш дlадоладе. Тоаьй трактораш, тlехьатосса техника. Калибровка а яьлатташ да лакха кондици йола хьажкlай фу, кхоачамхилал я минеральни удобрени.

СССР хьаьл 50 шу дизара сийна укх шера хьажкlаш дика хьувкъаьра оаха социалистически ялье бех Наурски района «Красное знамя» колхоза вон. Хасалиова кулгалдеча бригада хьажкlаш лелаераш.

Къамаьл де доаш лу Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза звеньевойна Т. Чагаева. 1957 шера дена «Лермонтовский» совхоза хьажкlаш лелаеча звено звеньевой волаш хьавоагlа из. Соаккара шу аьттув болаш хилар хьажкlаш лелаераш. Хlара гектара тlара 8 центнер фуалъьхан 208 центнер силосаш мара хьажкlаш чуяцанзар оаха. Цунна керттера бахьан дар йоаьл оттар.

Бакъда, «Кlенг-дукха чхоай бехк а бар, аьлар Чагаева. Тха звенога гусенични тракторош ц. Из бахьан долаш гурахь ханнахьа аьба лlаьтта аха кховдаш тхо. Цул совгlа кlаьлла а дац хоене хьажкlай мутlарашта юкъера лаьтта тlаьддарах оасар даран эшаш дола катий маклаш. Хlаьта комбайнаш, транспорт тоъам болаш ца хилар бахьан долаш тlехьаьлар кьажкlаш чуэцара дикагlа йола ха. Из бахьан долаш дукха хьажкlаш яйра.

Лорттlа пайда эцаннар оаха хий дехкача лаьттах а. 1300 гектара тlа догlаш хьнсапе хий детта йиъ установка мара хиннац совхозе. Укх шера ийс я уж. Цхьабакъда уж тlаеттаю тракторш тоъаш яц. Хьажкlаш лелаерашта йоакха нопкъарье а хий хулаш йола участкаш планировка яь ца хилара. Цу дакъе оаха новкъестал дар республика мелиораци хин боахамоа Министерствоса.

Укх шера хьажкlаш хьувкъаьра шерра социалистически яь пхьаьд тха районе. Вlашагlъеллакай хьажкlаш лелаю звенош Парна екхай техника, аьхал аьба лаьтта. Хьажкlаш дlаворгlоле лаьтта 600 тонн совгlа минеральни удобрени а йилла хьаьндаьд. Хlаьта а тоъаш яц минеральни удобренеш. Закшагlа оаха йийхачеж 50 процент мара яц уж тхога. Хий ца дехкача кхашкара хlара гектара тlара 35—40 центнери хий дехкача кхашкара 45—50 центнери фуалъьха хьажкlаш чуя доаш дешнах района хьажкlаш лелаераш.

Трибуна тlа ва Наьсарен района «Назрановский» совхоза хьажкlаш лелаеча звено звеньевой **Б. Газдиев**. Тха районе лакха хьувкъам луш йола культура я хьажкlаш, — аьлар цо. Дlадахача шера хlара гектара тlара 30,5 центнер фуалъьха хьажкlаш чуйнйар тха звенос.

Мишта балхахар из тоаш? Хьажкlаш дlаворгlоба лаьтта ханнахьа аьба аьхар. Цул тlехьагlа ож-эшшача дукхагlа а кlезигагlа а кхоачийташ минеральни органически удобренеш тайсар. Хинаш йехь а ца йоаьлийташ чакхдаьтар лаьттанцара тlоадал дlакъоалара, культиваци яра, макха бакхара, кхыдола балхаш. Хьажкlаша шинь-кхозь лордаш хийцачух тlехьагlа катийча макхашца макха баьккхале.

Саьа чlоагlа йоаъах этто оараш, хlаьта оаха а цхьакха гlалаташ дувийттадоаре хьажкlаш гектара дика хьувкъаргъяр. Укх шера оаха доаш лу хlара гектара тlара 35—40 центнер фуалъьха хьажкlаш чуя.

Хьажкlай лакха хьувкъам кхебара теркам лафа саьй оаха. Тхога да 300 гектар лаьтта. Деррига а аьба аьхаь во. 150 гектара тlа чуэкхийташ хий диллад. Уж балхаш дlахо а доаш да. Тоаьй ерриг техника. Цхьабакъда, тоъаш яц культиваторш, сеялкаш. 250 тонн суперфосфат, 260 тонн аммиачни селитра. Цу дакъе тхоашта новкъостал дар деш оаха.

Доаш лу Сунженски райисполкома председатель С. Богатов. Алата а доакъар а даккхара йоаъала тоаршу йоаш культура я хьажкlаш. Масала, итт шу хьалха — 1961 шера Сунженски районе алата лаьрхlа 8 эзар гектара тlа совгlа дlаворa хьажкlаш, цигара юкъера лаьрхlача 22 эзар тонн алат чуйдахар. Хlаьта дlадахача шера тха районе 2,5 эзар гектара тlа мара эзар хьажкlаш. Бархlлагlча пятилетка шерашка пачча [illegible] дlа ца лун 13235 тонн хьажкlаш тlайнсар района боахамашта.

Хьажкlаш кхеара йоккха опыт йола дукха говзанчаш ба тха районе. Республике дика бовзаш ба хlара гектара тlара 40—50 центнер фуалъьха хьажкlаш чуэцаш хинна Дзыгин Василий, Тимошенко Яков, Гансуев Iаьла, Горденко Николай, кхыбараш.

Укх шера йоккха теркам тlабахийтаб районе хьажкlаш дукхагlа дlаера, уж хьувкъаьра. Ткъа эзар гектар лаьтта дlалеларгда хьажкlашa. Царех 4,5—5 эзар гектара тlа лаьтта кхоергъя из культура.

Дукха ха я тха районе хьажкlаш лелаяра звенош вlашагlъехка. Царна тlачlоагlъяьй мел эша техника, дlадехнад лаьтта, lалашьяь дlадувча фуца, удобренешца. Кийчъяь хьажкlаш лелаерий балхацара материальни нормальни безам совбаккхара йола мероприятеш.

Март бутт болалуш района хьажкlаш лелаерий совещани-семинар хилар. Хьажкlай хьувкъам лаккхара гонтраш гуча а йоалаш, хьалха кийслуш хинна кхоачамбоацараш кlадахара мероприятеш белгалйир. Укх деношка кхы а цхьаьакха семинар чакхйоаккхаргда [illegible] фу хlадерах, минеральни удобренеш [illegible], химикаташ.

КПСС райкомо райисполкомо соцам баьб укх шера дена дикагlа болча хьажкlаш лелаерашта «Района дикагlа вола хьажкlаш лелаер», аьнна цlи тола, «Денен на» яха вымпел а луш.

Района хьажкlаш лелаераш социалистически декхар тlайийцад нlеслагlча пятилетка шоллагlча шера хlара гектара тlара 35 центнер фуалъьха хьажкlаш чуэ. Из декхар толамца кхоачашдара деррига низ тlабехнийргба района хьажкlаш лелаераш.

Трибуна тlа ва Шелковской района Ленина цlерагlча колхоза хьажкlаш лелаеча звено звеньевой **М. Ушаков**. Хьажкlаш лелаеш механизированни шиъ звено я тха колхозе. Царга 250 гектар лаьтта да. Дlадахача шера хlара гектара тlара 28 центнер фуалъьха хьажкlаш чуйнйар оаха, аьлар цо.

Укх шерара lа дlаьха а шийла а хилар бахьан долаш дукха балхаш де дезаргда вlаьсти. Цхьайолча участкашка дохьадаьча гурахь дийначча алата моттеш вlаьсти во культураш дlае езаргъя. Цу участкашка дукхагlа даькъе хьажкlаш дlае лорхl колхозе. Цудухьа хlана керттера теркам тlабахийта беза лакха кондици йола, дика калибровка яь фу lалашдара.

Укх шера хlара гектара тlара юкъера лаьрхlача 35 центнер фуалъьха хьажкlаш чуэца социалистически декхар тlайийцад оаха. Из толамца кхоачашдара дика кийче хьай звено къахьегаш. Гурахь дена аьба аьха лаьтта органически минеральни удобренеш е йохлаш дика хьаьндаьд. Эше тахан а арахьа кийча я ерриге техника. Цхьабакъда тоъаш яц культиваторш, сеялкаш, [illegible]. Уж lалашдара новкъостал до деза «Сельхозтехника» республикански объединене.

Доаш лу КПСС Урус-Мартана района хьалхарча секретара Б. И. Попова. Алата баланса юкъе йоаккха моттиг дlалоац хьажкlаша. Кхыча культурашна кийсача геттара пайдане я из хьайбашта а. Цхьабакъда тlеххьарча шерашка кlезига теркам бу вай республике хьажкlаш кхеара, йоах цо. Кlезигдаьд из дlаннш доал кхаш, шерагара шерага лоаллу чубахьа хьувкъам. Цудухьа дlахо йодача хана из культура вай республике дукхагlа дlаера, хьувкъаьра цlенхашта теркам тlабахийта беза.

Дукха ха йоаццаш хьажкlаш кхеара балхаш шишта вlашагlладахад, хlаьта из культура кхеара мерда опыт йоаа, вай республикерча делегаце юкъе Черсий-Балкхарой республика Урвански района Ленина цlерагlча Майски района «Красная нива» кхача колхозашка хилар ее. Цу районашка хьажкlаш лелаяр геттара пайдане гlулакх да. Масала, Урвански районе дlадахача шера хlара гектара тlара 45—50 центнер хьажкlаш чуйнзар. Цу района lалама хьалаш тха районе долчарех къасташ дац. Хlаьта тха районе цу мах болча культура лакха хьувкъам кхебара эшар фуд? Хьажкlаш кхеара агротехника бакъонаш тешха а ца еш деррига балхаш чакхдахар. Хlаьта из районa хьажкlаш лелаерех тайша да.

Тха районе вьахьегашхоша укх шера социалистически яьь бел Черсий-Балкхарой республика Урвански района хьажкlаш лелаераш.

Районе укх шера шишагlа лаьрхlачул совгlа хьы а 400 гектара тlа хьажкlаш дlаворгъя. Кхаш лелаераша хlара гектара тlара фуалъьха 50 центнер хьажкlаш чуя аьнна социалистически декхар тlайийцад. Шоай вон толамца кхоачамдара мел кхо ца беш къахьегаргба районa кхалхагамхой.

Яйтта звено хургъя укх шера хьажкlаш кхеаш. Укх деношка вlаьстан балхаш дара еепенна хинта кийчо дай хьоаш дар тха. Цуннанна вонаш техника дика кийчъяь, кхай картограммашка хьежжа органически минеральни удобренеш а йохлаш хьаьндаьд лаьтта. Социалистически декхараш тlа а хийца, лакха хьувкъам кхебара мохайна хьа йоарэкай цар. Тоъам болаш ца дlахоргдола фу. Цхьабакъда, геттара во калибровка яь да из. Бехке малав? Фу кийчдаь Ермоловски элеватор я. Тха районе тоъаш яц кlезигагlа яле а ткъо гусенични трактор, хурийта догlаш хьнсапе хий детта установка, итт хий хьувза насос, дукха культиваторш, сеялкаш, хьыбоа тlехьатосса техника.

Хьажкlаш лелара йоакха балха опыт йола дукха нах ба районе. Цхьабакъда, мел эша техника ца хуле хьаа хурга царна шоаш дена дош кхоачанде.

СССР хьаьл 50 шу хизара тургдача толамашца вахьабахада хьенар кхоергдаь тха района кхалхегамхоша.

Прениешка иштта къамаьл дар Гудермесски района юрта боахама управление начальника А. Волкова, Грозненски опытно-мелиоративни станце директора В. Моисеенко, Сунженски района XX партсъезда цlерагlча колхоза председатела М. Чеченова, Грозненски юрта боахама опытни станце вокхагlа волча lнинан болхлоча Д. Зоегиева, Грозненски плачачхьалкхен фу къоастадеча сета инспектора В. Демонтьева, республика «Сельхозтехника» объединене председатела И. Анишева, Черсий-Балкхарой, Къилбаседа - Хlирий республикашкарча хьалхайна колхоза председатела Н. Попова хьажкlаш лелаеча звено звеньевойс Т. Авакова.

Черсий-Балкхарой республикан делегаци хьалхах дийнар КПСС Нохч-Гlалгlай обкома юртбоахама отдела заведующий Ф. В. Юрченко.

АЛБАКОВ Джабраил

Кепатохазна йола стихаш

Дог

Дог, хlана детталу хьо сел чlоагlа?
Кхерадаьй хьо, гlайдингад?
Нерадь хургда-их хьо ирзе дlоагlа
Деца, ала сага — фу даьд.
— Деттану со, гlанахье дайнар.
Тахан сонагlа хуландаь,
Дуьан адаме фаьлгашца дийцар
Хула заме йолиндаь.

Тахан тийда оацаьий оре,
Лаьтта наха lедассад,
Нана чу наьгlаш саг, Гагарин,
Со цу хlане гlаддигш.

* * *

Рузаьа lаьашаулу рузаьях воале а,
lадааь а читтапт йах цlий,
Сой шиьа иаьсте, доале сага доалар,
Сагах юканхетац сага сий.

Бlаьсти

Мурр гlа нхаьечу латта зизе
Деттlича цицаела хlама даь.
Деттlа лоташ хилда! Из-м
Бlаьстий йьинай ала даь.

Лаьнай двкаьош лейх муьаьдаьха.
Сийрда хьекаш малх хуле,
Бlаьстий йоагlа урга мала,
Моргах цlоаьаьнай сигле.

Знаю кьоарзъаь шера ерш,
Баьцар хьунеш, селlаде гe,
Воашта дайча я вай ала йиш.
Из я бlаьстан беlгаво.

Мехка залкъа бlаьстий алар
Кьорарча арех хинаш,
Шайха ка lан юкъе арах,
Халкъа ираз вайна гаш.

Лоамаш йоl я гойтар бlаьсти,
Бlаьстан зиза да лоамаш йоl,
Маьлхо санна Даьхе хьаьсти,
Доша-дна лоамаш йоl.

ДОШ КХОАЧАШДУ

Арахецача продукцега диллача Грозненски макаронни фабрике кертера лоархlаш я макаронаш ю цех. Ер шу доладуш тlаийца социалистически декхараш сийленца кхоачашду цу цеха коллективо. Январи феврали бетташка планагlа алрхlачул совгlа 7 эзар совгlа килограмм тайп-тайпара макаронни изделеш арахийцар цо.

Цу эlамигача коллективо декхар тlаийлад продукци дукхагlен дикагlен арахеца, балха хакани оборудованеш дикагlа пайда эца, хьоар, электроэнерги, кхийолда материалаш кхоа, ма хулла дукхагlа керда ... гуча а йоахаш царех ... эца. Хlаьта цар уж дизза кхоачаш е ду. Масала, дlачу-хlачу денача хана lоахе дов е галей пхоашка эхе дуса хьоар кlезигдар бахьна долаш хlара бетта 200 килограмм дукхагlа хьоар кходу цеха болхлоша.

Дукхаьаьха, хlана а тlехьа доадаш шийх болача пайдаьга диллача бекхьаьа дикен гlулах деладу макаронаш ача цехе. Вешта аьлча, хlаман кхон барак общественни рузкъа лорадарш тlахьожам лоаттабара лаьрхlа аlашагlьелла комисси я укхаза болх беш. Цеха къаьнагlа бола болхлой — коммунисташ чубоагlача, цхе сагах хаттача цу комиссе председатель а производство дика йовза, экономически знанеш йола цеха начальник вов. Свердлик. Комисси членаш алхха тlахьожам лоаттабеь lац. Цар кхетама болх а бу пойкъостацца. Цу гlулакха хетаь я къет-къаста болхлошца еш йола беседаш. Цар дуц болхлоша хlаман кхон барон общественни рузкъа лорадарон Даьхе йlаьхий еш хилараш, цудухьа из советски сага декхар хиларах. Къаьстта терхалду комиссе производственни плани тlаийца социалистически декхараш дизза кхоачашдара дешаш а.

Дика аlаштlехъаьaьхкхай цехе социалистически ах. Коллективно а хlараце къаьст-къаьста а декхараш тlаийцад. Хlипаьхаь баьча балха итогаш а еш бохлоашта уж хlайованийт. Хlара бехкхо шийха тlадилла тlулахь цlена кхоачашде гlерт. «Коллектива сий — са сий» ахача социалистически принципагlа болх бу цеха коллективо. Цудухьа производственни заданеш кхоачашьеча дика гlулакхаш карагlдуьл цуьна. Массеха шу да цу коллектива коммунистически къахьегама коллектив аха сийлен цlи еина. Цхьабакъда, цу езача цlера сий лаьхача къахьегама толамашца хьалкоатхаду цеха болхлоша.

Любительски, особи, соломка, рожкаи, ракушки, лапша, вермишель аха тайп-тайпара макаронни изделеш арахец цехе. Шоаш кхоачашдер бехктохкаме декхар долга дика кхетаду цеха болхлоша. Цудухьа продукци кийчъяра технологи лакхача боарамагlа лелаяра балха моттигаш цlена хийтара, производственни культура лакхъяра тlаерзаь дукха белгалара мероприятеш чаккхьйнй макаронаш ача цехе. Даьха хьежка хул кха, ала. Шоай производства гlулакхаш доал дерга хьажка леларгдоала дика кхетаду цеха болхлоша. Цудухьа ший фу де деза дlахайтача ер хьаде аха дезац цхьаннега а.

Маьха хьаьтам кхоачашдар шоай декхар лоархl цеха коллективо. Цудухьа продукци дикагlен дукхагlен хилийта ца lеш тайп-тайпара а хилийта хьож. Масала, ер бутт болалуш паутинка аха керда тайпа йитъа вермишель арахеца йолаьй цехе. Цун хьалхара парти мах беча организацешка дlаяхьийтай. Специалисташа могаю из.

Хlаьт тlехьа кулгашца деш хала а атта а дукха балхаш да цехе. Цудухьа производственни процессашта механизаци яра гlулакх хlапз тlехьа дизза, тахан ца да цига. Цхьабакъда, керда техника балха юкъейоалаяра аlалла йоакхо яц аьлча харц да. Макаронни изделеш теда керда машен еийй цехе. Кулгашца бора макаронни изделеш теда болх хьалхагlо, чlоагlа хала, сиха кlаьдвеш болх бар из: Хlаьта машен дlаоттаь аьлча механизированни хьесапе бергба из болх. Тlаккха цо къахьегама хьалаш тоальа да lеш продукце дикал лакхъоргьа, цхьа саг кхьача балха ваха мукъаралийтаргва. Шелагlача квартале а макаронни изделеш теда керда машен оттаергйолаш я макаронаш ... ача ... цехе. Цу гlулакхаша дикка лакхьергьа къахьегама овсарле — производства дегlаахара кертера резерв.

Цеха дикагlа бола болхлой бовзийтар дийхьар аз начальникага Свердник Нина Николаевнайга.

— Во белх берам бац уха коллективе. Массане а шоай декхараш дика кхоачашду, — йоах из. — Цхьабакъда, цеха болхлоша шоашта юкъе а хьамсарагlа ноархlаш ба «Социалистически хьва отличник» аха значокаш лелаю сушильщица Наврузова Марем, ресчица Нагаева Анией, дика бу болх прессовщица Миндубаева, расфасовщица Денисова, фабрике къьнагlа йола болхе засыпщица Нетесина Надежда кхычар.

Макаронаш ача цехе нетте фабрике а къонагlа болча болхлоех я Омарова. Цхьа шу совгlа ха мара яц из балха ела. Ший гlулакх деввн деладеш а балха моттигах доаккхал деш а йолча поlлапалеха упаковщицана прессовщицан гонзалаш lомалаьй. Иштта кхеъ балха гонзал lомалаьй Ужахова Гоштас а. Эшшача гонза расфасовщица, упаковщица, прессовщица а из. Цу масалашта хьа ма хьоккхара, ший профессии lомасага макаронни цехе а ерритача фабрике а дlадаржаш латт. Из гlулакх производствана пайдана долга кхетадеча цеха кулгалхоша шерра хьал а лаьца хилапза дарлоаца хlама а дь из дlоттадо лаьрхlад. Ховш ма дий лакха квалифицированни болча балхлоша овсаргlа къахьетилга.

СССР хьаль 50 шу хуза цlей ший тайнара белгала да макаронаш ача цеха коллективана, хlаьлча, дукхача кьамех бола мах ба цехе болх беш. Цхьабакъда, дог-уйлан хьалхашка латта декхараш цаlаш хиларе бартдьоагlо хулийт. Доза цlей хьаьнача къахьегама совгlатацца додде аьина шолш денна дош дика кхоачашду цар. Из хьаьхкх балха тlа доалача толамаша.

Х. БАЛАЕВ.

Московски область СССР хьаль 50 шу дизара сийна доккхагlдола социалистически декхараш ше тlаэцаш Ухтомски цlерагlча кертбоахама машиностроение Люберецки завода коллективо лаьрхlад продукцеиа реализаци яра шера план 27 декабре кхоачашъе, чура резерваш дlаэоарцагlьахара, экономе режим чlоагlъяра чотах плацал совгlа 150 эзар сома пайда бе. Коммунистически къахьегама коллектив аха сийлахь цlи лелае бокъо ягкхар духьа яхь яьиай 15 цех, 109 участок, 190 бригада. Шоаш денна доа дизза кхоачашдеш ба машенашъераш. Продукцеиа реализаци яра январски февральски планаш тlехкхоачашъяьй. Темпаш лактъеш я январь бетта мехка эггара хьалха болх бе йолаьйта «Вихрь» аха керда балха овсарле лакха йола силос хьокха комбайнаш аlашагlьехка цех а. Укх шера мехка кхашка 7.000 уж машенаш дlакхьийта езаш я завод.

СУРТА ТlА: «Вихрь» комбайнаш аlашагlьеххача цехе. Дlакхухьийташ латт комбайнаш.

В. Кузьмина сурт.
ТАСС фотохроника.

25 шера библиотеке

«Книжкаш чудаьа кlа са чудаьа дегl морг да» — уж дешаш дагадох сана горех Назрановча районни библиотеке со дlачувоалача. Хоаш кийчьхача стендаша, таржеша, плакатах, имаьлахе дlадех, тlаденаку укхаза книжкаш дешта lехавлта.

Тархенна хьалхашка тlехьа lоаут со Волкова Валентина Платоновнас. Бlарг ма кхоачча книжкаш, книжкаш, книжкаш. Укхаьоргаш цlагlарча библиотекашкара дукха коредоагlаргдац.

Назрановски районе книжкашка балха тхьаь пхиь шу дlадемнах В. П. Волковас. Цу кхьа йолха балха опыт lоаьий из. Йорра lоаьий библиотечни гlулакха кхьаьам.

Дlадахача шера книжкаш дешарашта деша дlаденнах 349 эзар книжка. Хlара саго 27 книжка дийша хул уж. Хlаьо библиотекара книжкаш дешаш 1389 саг ва. Царех 333 саг 15 шерагара 30 шерага кхачале ба ...

Книжкай хlара выставка яш ... тема я. Масала, дукха ха йолаш кийчъаь выставкаш укх темахте хеталар: «Ха, уйлаш, гlулакхаш Ильичаца дуст зай», «Хlарахе къахьегам — массане иразаl», кхыраш. Библиотека книжкай фонд йовзийт цар къоначча книжкаш дешаршта.

Шахо соца къамаьл ше дош, «Денлхал ду аз хьех, са хьамсара мохк» ахача рубрикана кlал хоа кийчъь латтача стендага а хьежаш, Валентина Платоновнас йоах:

— Ираш ба Нохч-Гlалгlайчоу хьалхара писателий.

Хана йоахаьа белгаде тlайоча книжкай авгlошка кхуьд куьам.

В. П. Волковас хьаьстта тlоа тlайохийт дешараш книжкашка культурно хила lемабара. Цун пойкъостацца кийчьена чакхйоалаш а беседаш, конференцеш, диспуташ.

Ерригаш мероприятеш чакхйоаха декхьа пойкъостал ду абонементий заведующе Мушольгова Амината. В. П. Волковаси А. Мушольговаси хlаьо бекха болх бу СССР хьаль 50 шу дизара хьна доагlача тайнара лакхадаха ийча ара.

Иштта, цу баре тайнача, цхьаьгlа болча коллективе укх 25 шера къахьегаш хьайоагlа В. П. Волкова.

Е. [illegible]

Редактор М. К. ЛЬЯНОВА.

СПОРТИВНИ ХОАМАШ

ТЕННИС

Чаккхьаьнай Грозне хьалхара моттиг яккхара йола теннисистий кхьаш. Зрителий терках чlоагlа тlаоаш чакхъьалар уж. Кхалнакха юкъе керттера къовсам эттар «Спартак» обществерча З. Лебедевайнен Л. Бородинайнеи юкъе. Тlехьарча матче счет 2:1 йолаш котало яьккхача г. Грозне чемпионка цlи яьккхар В. Лебедевас. Хlаьта шоллагlен кхоалагlен моттигаш Л. Бородинаси И. Мартиросоваси яьхар.

Иштта ирача къовсаме чакхьалар маlача наха юкъера яьхаш ... Тlехьара тур тlакхачала хьалхара моттиг яккхара къовсам лоаттабеш чакхваьлар ши спортсмен. Бакъда тlехьарча туро йийкъар хьалхара моттигаш. Уж кхьаьар № 3 йолча юкъерча школа аlлагlча класса дешархочуга А. Урусова, гороно ДСШ закалга М. Шавельякида, В. Пальшкевига.

Шиенца пхьаьа лоаш хьалхара моттигаш яьхачарна юкъе а бар уж спортсменаш. Кхалнаха юкъе города чемпионий цlераш яьхар Л. Бородинаси З. Лебедеваси, кlаьта маlача наха юкъе — М. Шавельяка, В. Юшина.

Яьхаца хьахьехар Грозне дика спортсменаш кхувш боагlаш хилар.

ВЕЛОСИПЕД

Укх деношка «Динамо» обществa къоначa велосипедистий кхьаш дlайолаеннай. Кховеткъа километр хулача дистанцегlа аьхе баьиначарна юкъе, финише кхача тхьаьа километр йисача хане хьалхаваьлар г. Нальчикера спортсмен Н. Радченко. Цхьан сахьатах 38 минутах 35 секундаш кхоаттъа километр иикь бир ц. Хlаьта хьалхара моттиг а яьккхар. Шоллагlен кхоалагlен цера г. Нальчикера В. Жигулеви, г. Бакура В. Зимини.

Самирдийкхаь дар аьний шоллагlа ди. Групповой хьесапе 80 километр кулача дистанцегlа хьахиича 1 сахьатан 40 минутах 33 секундах ера ерриге группа. Хlаьта нарна юкъе хьалха вера, 1 сахьатан 40 минутах 30 секундах, В. Жгулев (Нальчик), шоллагlен кхоалагlен — Никитенкои (Нальчик) Зиминк (Баку).

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

В. И. Ленина цlерагlара культура Дворец. 9.00. «Шоаш кхалмах» аьа клуба занятеш. 12.00. «Пионерий мохк» аха дагахьара журнал. 13.00. Болх беш я «Малышок» аха берий кинотеатр. 16.00. «Экономически знанеш—экономически дешара долча новкъостала» аха беседа. 17.00. «Мехко гlабоах сий долча юбилейга» аха документальни фильмаш хьокхаргда. 18.00. Халкъа хореографически коллектива довкъашхой хореографи езаращца аlашагlкхетар. 19.00. Н. К. Крупская цlерагlарча культура Дворе хургья балани халкарий школа дешархой хьокхаме выступлени. 20.00. «Со — кьона болхло» аха сайре.

Химиков культура Дворец. 13.00. «Эрсий Советски литература турпалаш би экраш тlа» аха кинофестиваль. 14.00. Болх беш я «Бонгаштино» аха клуб. 16.00. «Лазурагlа Нохч - Гlалгlай ашарашка» аха духовой оркестра выступлени. 17.00. «Къахьегамах йола советски законодательства лардаш» аха лекци. 19.00. Кагирхой салаlара сайре.

Пролетбата цlерагlара культура Цlа. 19.00. Кагирхой салаlара сайре.

«Красный молот» завода культура Цlа. 10.00. Берий книжка кlиранна хетаь утренник. 16.00. lалама лорадара университета занятк.

Кнм цlерагlара клуб. 10.00. Кагирхой салаlара сайре.

26 март

Халкъа творчества республикански Цlа. 11.00—16.00. Филателистий 1-гlа республикански выставка хьеллар.

В. И. Ленина цlерагlара культура Дворец. «Сай Даьхен духьа» ахача темах йола кинофестиваль. 9.00. «Из зихнад разведко» аха художественни фильм. 11.00. «Юденич вохавар» аха художественни фильм. 12.30. «Хозяйн дукен тlа» аха берий утренник. 13.00. Хьехархочун Цlагlа хургья вай ханарча бальни халкарий школа дешархой хьокхаме выступлени. 14.00. «Лалла Мlа боах «Крокодила» ахача агитбригада выступлени. 16.00. «Политически дукен тlа» аха лекци. 17.00. «Глобус» аха кинолекторий. «Ленинах дола дуццараш» аха фильм хьокхаргда. 18.00. Халкъа хореографически коллектива йийлла занятн. 19.00. Театра мекхашта юкъерча Денна хетаь сайре.

Химикий культура Дворец. 11.00. «Сийлахь - боккхачо Даймехка турпалаш бидлургбац вайна» аха утренник. 13.00. «Доллача хlамах бехктохкаме волаш вахар» аха кинофестиваль. 14.00. «Бригантина», «Луноход» аха клубаш йийла я. 19.00. Кагирхой салаlара сайре.

Пролетбата цlерагlара культура Цlа. 19.00. Кагирхой салаlара сайре.

Просвещение болхлой Цlа. 10.00.—18.00. Просвещене болхлой художественни самодеятельносте хьежар. 12.00. «Сверчок е дикача гlулакхий бюро» аха спектакль. 19.00. Театра Ди. Кагирхой Халкъа театра «Сослуживцы» ахача спектакла, премьера.

«Красный молот» завода культура Цlа. 10.00. Л. Н. Толстой «Гlоми машари» ахача романагlа йола киноурок. 17.30. Музыка мехки гlоллара кинопутешестви.

Кнм цlерагlара Клуб. 17.00. «Ихле новкъостал ду вайна дехе» аха берий утренник. 17.00. Мехкашта юкъерча хьалах йола лекци. 19.00. Кагирхой салаlара сайре.

Доазол дехьара

ЦIенхаштта шекбалар

ТОКИО, 22 марта. (ТАСС). Сигала хинача нецача китайски ядерни эккамо цlенхаштта шекъяьккхай Япони. Духхьал ши бутт мара бальнабаш кепайоазоно атомни бомбаш йийтта ухаара lазап теххача Японе тlа юха ... «балар дахьа чилла» хlеттш хинаца дуззадения оаро зиькан Китай харцьыш. Тахан газеташа юха а изду. 1966 шера КНР-а пхьагlа ядерни эккам бьачуд тlехьагlа Лобнора ахача районе тlехкьаоа ядерни тохкамаш дар бахьан долаш юха а Японера радиоактивность рекоддега кхаьчай, яхаш, ООН член хинна дlаэттачул тlехьагlа кхоалагlа ядерни тохкам бьб Китайс, яхаш эду тахан редакционни статьи тlа «Джапан таймса». Атмосфера бlехьаь на lеш, йоах газето, цу тохкамаша хьахьокх «машар» хилар лезаш дувцачех «кагийча мехкий хьашташтта тlехьа латтар» я ше аьаьна дlахьоккх гlертачех Пекина лидемера.

Китайски ядерни тохкамашта духьал аьлар селхан Японе МИД информацеи культуран департамент.

Китайски Халкъа Республикас, йоах МИД заявление тlа, укх шера январь бетта эккам баьча хана дена ергlакара 14 ядерни тохкам бьаб. Дунен тlа эггара хьалха атомни бомбардировка lазап тlаатта мохк хьадди духьал ба цу гlулакха.

Керда китайски ядерни эккам Японе халкъан деррига адамаштен машар чlоагlа безаш хилар доахадар да.

Японе правительствас хьалла хьадех КНР-а ше деча гlулакхий цlенхаштта уйла яр тlехьа тlайоагlача хана уж тайпа ядерни тохкамаш ца дари.

(ТАСС).

Коммунистий хоржамашта хьалхара толамаш

НЬЮ-ЙОРК, 23 марта. (ТАСС). Мехка президенталлеи вице-президенталлеи бехийтара официально Кентукки ахача штате хоржамий спискашта юкъе бахийтаб США Коммунистически парте кандидаташ — Компарте Генеральни секретарь Г. Холли кортмукъачения тlехьарча къонача болхлой Союза Председатель Дж. Тайнери.

Хоржамашта хьалхара кампани йолча хана кандидатешкахь — коммунистешкахь барши уж хьаллоашьиа ьча петицегlа президенте посте оттабеча кандидатешта официальни регистраци яра штата законагlа эшачул цхьан ахазаеп дукхагlа уж хьаллоашаш йола подписаш гулийр. Г. Холлан Дж. Тайнерен кандидатураш хоржамий бюллетенашт юкъьаьр Кентукки ахача штате хинна йоккха событи я, аьнна белгалдахьхар пресс-конференце Кентукке коммунистий кулгалхоех волча Майк Уэлча, моттигерча реакци тайп-тайпара бахьанаш я доахаш, укх тlехьарча 36 шера хоржамашта юкъебитабаш коммунисташ, духхьал укх шера мара — штате ерригa прогрессивни общественность тlагlортарах — йиш хиннац Кентукке бахеча наьха хоржамашка тlом саийтар, расизми репрессеши дlаяхар хьаделаш бола бизза болча болхлой класса вокалашта толосовани е.

Кентукке оттаьчул совгlа Г. Холлан Дж. Тайнерен кандидатураш хоржамий бюллетенашта юкъьдийтай Огайо, Алабама, Пенсильвания, Юта ахача штаташка е.

ПРОВОКАТОРАШТА ХIАМАШ ЕТТ

ПАРИЖ, 23 марта. (ТАСС). Бlаьш эзараш бола къахьегамхой маоистски троцкистски элементаша еча провокацешта духьадарна гlулакхийн профсоюзни кортмукъалаш лелаяра тlехьен объединение къахьегама ерригъюкъанча конфедераци (ВКТ) Франце эггара йоккхагlйолча профсоюзни объединение хlахьош долча хена юкъе дакъалоацаш хилар делхан.

«Департаментски союзашкареи федерацешкареи ухача доамаша хьохойт цу гlулакхий ди митингаш хаиа. болх социбеш, 24 — сахьата йола забастовкаш еш чакхдаьнна хилар, — йоах ВКТ конфедеральни бюро коммюнике тlа. — Цхьайолча моттигашка цу гlулакхий ди чакхдоакхха ча юкъе дакъа лоацаш хlлар кхьача объединеней профсоюзни организацеш я».

Демонстраце 4000 саг араваьннаьа Руане, 2000 — Гавре. Бушудю - рона департаменте 50 предпояте лоацача хана болх соцабр, хlаьта цхьайолча моттигашка — 24 сахьата.

Репрессеш хьоврук профсоюзни кортмукъалеиа доаьа оттаоран лаьохlа аьадехьарча маоистски троцкистски группировкаша еча провокацешта французски къахьегамхой хьяьдда духьал баьлар.

Конфедеральни бюро къахьегамхой тlаьыйхар фе хилараи шоаш хьадехараш а массе тайпа провокацеех нийсхон кьовсам а лораабарах.

СТОКГОЛЬМ. Шведски столице бахача эхх эзар совгlа болча наха дакъа лаьцар кхачан продукташтен эггара чlоагlагlа еш йолча хlаманиеи хадданза мах тlадетталуш хилара духьала протест еш аьча демонстрацена юкъе. «Ерригача хlамашта дарегlа маьхаш!», «Продуктай мах лохдар духьа!», «Тхо хlама ... дарггдолаш дац» — йоах манифестантий лозунгаш.

Сурта тlа: Стокгольма цхьан улица тlара демонстранташ.

Сканпикс фотопресс — ТАСС сурт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

25 март

9.00 — Передачай программа. 9.05— Массанена йола гимнастика. 9.30 — Кердадараш. 9.45 — Нааний доах украински ССР-а халкъа артиста Христича. Киевера передача. 10.30 — Берашта. «Считалочка». 11.00 — «Уральцаш». 11.30 — Музыкальни турнир. 12.30 — «Унахlено». lадман-популярни кинопрограмма. 12.55 — Къамаьл ду СССР профсоюзий XV съезди делегаташа. 13.05 — Берашта фильм. «Вит тенкисти жlаlайн». 20-гlа серн. 14.00 — Кинои дин. 14.40 — Берашта мультфильм. 14.55 — Керда книжкаш (нохчий меттала). 15.10 — Дунен халкъашта юкъера панорама. 15.40 — Музыкальни аlашагlкхетар. 16.10 — Экономико-математически методаши вычислительни техникаи юкъе яккхера дарда тlа халкъа болхан дехбар тоадара гlулакхаш. Телевизораш хьежарий хаттара жоп ду академика Сидоренкос. 16.45 — Телевизионни эгара тlа эггара хьалха. «Анний ираз» кхо художественни фильм. 18.00 — Кердадараш.

дешаршта ... «Гурлан ... сахьат». 10.00 — «Музыкальни ...» 10.30 — «Уральцаш». 11.00 — «...», — «Уралмаш», — «Карпаты». ... волейбол спортивни клубий телевизионни матч. 12.00 — «Сийрда ...», йоккхагlа йолча классашна ... беlгlарайта йола передача. 12.45 — Дешархошта. Са Даьла Советски Союз я. 13.00 — Берашта фильм. «Вит тенкисти жlаlайн». 21 серн. 14.00—Къамаьл ду СССР-а профсоюзий XV съезда делегаташа. 14.15 — Хоана со республикана. Халкъа творчества телевизионни фестиваль. 11-гlа тур. 15.10 — Школьни кинокуйий дешаршна. «Крокодила Гена», «Маугли» ахача мультфильмай программа. «Виро ираз мин, то лехаь» 5-гlа серн. 16.15—Документальни фильм. 16.30 — Юмористически калейдоскоп (нохчий меттала). 17.00 — Киноникхьбархой клуб. 18.00 — Кердадараш. 18.10 — «Шок я Шерахаче телевизионни художественни фильма премьера. 19.30 — Поэт Роберта Рождественски авторски сайре. Союзий Цlен Ковпини залера трансляци. Перерывах «Ха». Информационни программа. 20.25 — Спортивни программа. 20.50 — Кердадараш. Передачай программа.

26 март

9.00 — Передачай программа. 9.05— Берашта йола lуйренара гимнастика. 9.15 — Кердадараш. 9.30 — Школьни

РАДИО

25 март

6.30 — «Юртана вахар» (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.25 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.35 — «Кьонал» (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20— Производстване хьалхалеттарашта дела концерт. (эрсий меттала). 16.00 — «Кавказо lуйре» аха радиожурнал. 17.00 — Москва. 18.30 — «Кьонал» (гlалгlай меттала). 19.00 — Москва.

26 март

6.30 — Юртара lуйре (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.40 — Москва. 8.30 — Шоана дукхаеза эшараш. 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.30 — «Салоlа минуташ» аха радиокомпозици (нохчий меттала). 15.40— Массанена дика мах ба (эрсий меттала). 15.55 — Кlиранийназара ... программа (эрсий меттала). 16.30 —Партийни форума шу дизарга (эрсий меттала). 17.00 — Москва. 18.30— Ишеца меттагlа ... болчарна дола концерт (нохчий меттала). 19.00— Москва.

ХАОТТАМ

Тахан республике гlоллаеи Грозненех хувалуш мархаш я йолаш, делкъал тlехьагlа йовчаш я йолаш, малхбузехьара чlоагlо, делкъал тlехьагlа шторма кхоачаш гетара чlоагlа, секунде 15—20 метр, мух а хьекхаш ха хила я фегара температура республике гlолла 5—10, Грозне 6—8 градус йlовхал йолош хила я тарлу. 26—27 марта хьалха, юкъ-юкъе сиха, я ... делкъал ... моттигашка йовчаш я йолаш, малхбузехьара чlоагlо мух я хьекхаш ха хила я фегара температура бийсашка 3 градус шелалара 2 градус йlовхалга кхоачаш денош 1—6 градус йlовхал йолаш хила я тарлу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-61, 364061. Ленина улица, 11 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора — 2-44-00; редактора замест. — 2-30-11; бехктохкама секретаре — 2-34-20; партийни эшара, культура, промышленностех отдела — 2-42-30; юрта ... отдела — 2-42-26; кехаташа отдела бухгалтере — 2-00-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный-61 364061; ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—2-44-00; зам. редактора—2-30-11; ответственного секретаря—2-34-20; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 2-42-30; отдела сельского хозяйства — 2-42-26; отдела писем и бухгалтерии—2-00-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05071. Заказ № 2180.